

राष्ट्रिय साप्ताहिक

मधेशवाणी

The Voice of Madhesh

डिजिटल प्लेटफर्ममा मधेशवाणी

<https://www.facebook.com/madheshvaninews>

<https://x.com/madheshvani>

<https://www.youtube.com/@madheshvani.v.7538>

<https://www.madheshvani.com>

प्रधानमन्त्री कार्की र लोसपा अध्यक्ष ठाकुरबीच भेटवार्ता

काठमाडौं । प्रधानमन्त्री सुशीला कार्की र लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टी (लोसपा) नेपालका अध्यक्ष महन्थ ठाकुरबीच सिंहदरबारमा भेटवार्ता सम्पन्न भएको छ।

अध्यक्ष ठाकुर प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय पुगेपछि दुवै नेताबीच आगामी निर्वाचन, राजनीतिक समन्वय तथा विकास योजनासम्बन्धी विषयमा छलफल भएको प्रधानमन्त्रीको सचिवालयले जनाएको छ।

भेटवार्ताका दौरान प्रधानमन्त्री कार्कीले प्रतिनिधिसभा निर्वाचन फागुन २१ गते शान्तिपूर्ण, निष्पक्ष र व्यवस्थित रूपमा सम्पन्न गर्न लागि वातावरण बनाउनेतर्फ लोसपाको सहयोग अपेक्षा गरिएको बताइन्। उनले सबै दलको सक्रिय सहकार्यले मात्रै लोकतान्त्रिक प्रक्रिया सुदृढ हुनेमा जोड दिइन्।

अध्यक्ष ठाकुरले पार्टी चुनावी तयारीमा लागेको र सम्भावित गठबन्धनका विकल्पबारे छलफल भइरहेको जानकारी दिए। हामी स्पष्ट छौं- चुनावमा अवश्य सहभागी हुन्छौं अहिलेको अवस्थामा चुनाव नै देशको एक मात्र निकास हो, अध्यक्ष ठाकुरले भने। त्यस्तै, उनले तराई-मधेशमा विकासका ठूला परियोजनालाई अघि बढाउन सरकारलाई विशेष ध्यान दिन आग्रह गरे। उनका अनुसार, ती परियोजनाले दीर्घकालीन आर्थिक र सामाजिक प्रभाव पार्ने भएकाले सरकारको सक्रियता आवश्यक छ। भेटवार्ता सौहार्दपूर्ण वातावरणमा सम्पन्न भएको जनाइएको छ।

मोर्चाले संयुक्तरूपमा चुनावमा होमिने

काठमाडौं । संघीय लोकतान्त्रिक मोर्चाको केन्द्रीय कार्यालय बबरमहल, काठमाडौंमा आज बसेको बैठकले आसन्न राष्ट्रिय सभा सदस्य निर्वाचन, २०८२ तथा प्रतिनिधिसभा निर्वाचन, २०८२ मा सहभागी हुने निर्णय गरेको छ।

लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टी नेपालका अध्यक्ष तथा संघीय लोकतान्त्रिक मोर्चाका संयोजक महन्थ ठाकुरको अध्यक्षतामा बसेको बैठकले निर्वाचनलाई भयमुक्त, स्वच्छ, निष्पक्ष र शान्तिपूर्ण वातावरणमा सम्पन्न गराउन नेपाल सरकारसँग माग गरेको छ। मोर्चाका घटक दलहरू मिलेर संयुक्त रूपमा निर्वाचनमा जाने निर्णय सर्वसम्मतिले पारित भएको बैठकले जनाएको छ।

अध्यक्ष ठाकुरले निष्पक्ष निर्वाचन लोकतन्त्रको आधारभूत पक्ष भएको बताउँदै सरकार र सम्बन्धित निकायहरूलाई आवश्यक तयारी र सुरक्षा व्यवस्था सुनिश्चित गर्न आग्रह गरेका छन्।

मण्डलको अध्यक्षतामा

‘सर्वभौम नागरिक पार्टी’ दर्ता

काठमाडौं । गणेश कुमार मण्डलको अध्यक्षतामा ‘सर्वभौम नागरिक पार्टी’ नामक नयाँ राजनीतिक दल औपचारिक रूपमा दर्ता भएको छ।

दल दर्ता सम्बन्धी सम्पूर्ण कानुनी प्रक्रिया पूरा गर्दै सम्बन्धित निकायबाट पार्टीले दर्ता प्रमाणपत्र प्राप्त गरेको छ।

पार्टीका अध्यक्ष गणेश कुमार मण्डलले दर्ता प्रमाणपत्र हात प्राप्त गरेपछि यो गठनले राष्ट्रिय राजनीति र नागरिक अधिकारको संरक्षणतर्फ नयाँ विकल्पको सुरुवात गर्न विश्वास व्यक्त गरेका छन्।

उनका अनुसार दलले आगामी दिनमा नागरिक स्वतन्त्रता, सुशासन, पारदर्शिता र सामाजिक न्यायलाई प्राथमिकतामा राखेर राजनीतिक गतिविधि अघि बढाउने तयारी गरेको छ।

सर्वभौम नागरिक पार्टी गठन गरिएको मुख्य कारण देशलाई दलतन्त्रको विभाजन, भ्रष्टाचार, भागण्डा र अस्थिरताबाट मुक्त गरेर नागरिकतन्त्र केन्द्रित शासन व्यवस्था स्थापना गर्न। दशकौंदेखि दलहरूले देश कब्जा गरे तर नागरिक केवल मतदाता बने-निर्णयकर्ता बन्न पाएनन्। यही अन्याय अन्त्य गरेर सत्ता नागरिकमा फिर्ता ल्याउने ऐतिहासिक अभियानका रूपमा यो पार्टी जन्मिएको बताए।

संघीय गणतान्त्रिक गठबन्धन ‘बस छाप’ सहित चुनावी मैदानमा

काठमाडौं । दलित, मुस्लिम, निषाद, थारु, मधेशी, आदिवासी जनजाति, महिला तथा अन्य उत्पीडित जनताको प्राकृतिक राजनीतिक एकताका रूपमा उभिएको संघीय गणतान्त्रिक गठबन्धनले आगामी निर्वाचनका लागि एकल चुनाव चिन्ह ‘बस छाप’ लिएर निर्वाचन मैदानमा जाने निर्णय गरेको छ।

गठबन्धनका तर्फबाट निर्वाचन आयोगमा औपचारिक रूपमा बस चुनाव चिन्हमा चुनावी मैदानमा होमिने गरी दल दर्ता गराइएको छ।

गठबन्धनमा समावेश रहेका पूर्वगृह राज्यमन्त्री तथा सचिवालयसभा सदस्य मो. रिजवान अन्सारी नेतृत्वको नेपाल संघीय समाजवादी पार्टी, हरिनन्दन अन्डेकर नेतृत्वको बहुजन एकता पार्टी नेपाल तथा धुपलाल प्रसाद सहनी निषाद नेतृत्वको नेपाल जनजाति पार्टी संयुक्त रूपमा देशभर कार्यान्वयन

हुने साझा राजनीतिक संरचनामा आबद्ध भएका छन्।

नेताहरूले गठबन्धनको मुख्य उद्देश्य नेपाली उत्पीडित जनताको राज्य सत्ताको स्थापना गर्दै, नेपाली जनताको समानताको चाहना

सुशासन, देशभै रोजगारको व्यवस्था, सबै किसिमका विकृतिको अन्त्य र शासकीय स्वरूपमा प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी प्रधानमन्त्री वा राष्ट्रपति, पूर्ण समानुपातिक निर्वाचन प्रणाली,

देशका सर्वाधिक बहिष्कृत, उत्पीडित तथा सामाजिक रूपमा पछाडि पारिएका समुदायको सशक्त प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गर्दै राष्ट्रिय राजनीतिमा समावेशिता र परिवर्तनकारी भूमिका सुनिश्चित गर्नु रहेको बताएका छन्।

उनका अनुसार, दल दर्तासँगै नेपाली राजनीतिको मूलधारामा बहुजन, मुस्लिम, दलित, आदिवासी, मधेशी निषाद समुदाय र श्रमजीवी वर्गको आवाजलाई संस्थागत रूपमा निर्वाचनमार्फत संसदसम्म पुऱ्याउने दृढ प्रतिबद्धता व्यक्त गरिएको छ।

गठबन्धनले आगामी निर्वाचनदेखि देशभर संगठित अभियान सञ्चालन गर्दै जनतासामु वैकल्पिक, समावेशी र सामाजिक न्यायकेन्द्रित राजनीतिक मार्ग प्रस्तुत गर्ने जनाइएको छ।

आन्दोलन हाईज्याक गर्नेहरूले देशलाई अस्थिरतामा फसाए

काठमाडौं । आम जनता पार्टी (आजपा)का अध्यक्ष तथा पूर्वमन्त्री प्रभु साहले सुशीला कार्की सरकार र केपी ओलीले मुलुकलाई एकपछि अर्को गरेर नियन्त्रित अस्थिरताको भूमरीमा हालेको गम्भीर आरोप लगाएका छन्।

प्रधानमन्त्री कार्की र एमाले अध्यक्ष श्रेणी दुवैले मुलुकलाई महासंकटमा पुऱ्याएको उनको आरोप छ। प्रधानमन्त्री कार्कीले जेन-जी आन्दोलनको मर्म र भावनालाई कुल्चिएको र एमाले नेतृत्वले त सत्ताको दुरुपयोग गरेर जेन-जी आन्दोलनमा बरबर्ष दमन गरेको भन्दै दुवै जनाले जेन-जी आन्दोलनमाथि गम्भीर धोका दिएको र अहिले निर्धनत अस्थिरता चाहेको साहको आरोप छ।

सिन्धुपान्चोकको चौतारा स्थित अरनिको रिर्सोर्टमा सम्पन्न भएको पार्टीको जिल्ला कमिटीको विस्तारित बैठकलाई सम्बोधन गर्दै अध्यक्ष साहले जेन-जी आन्दोलन भएको भदौ २३ गते सुशीला कार्की,

ओमप्रकाश अर्वाल, कुलमान शिखिडलगायतको भूमिका हेरिनुपर्ने र २४ भदौमा उनीहरूको सडकमा जबरजस्त उपस्थिति र चहलपहलपनि नियाल्दा जेन-जी युवाहरूको बलमा भएको जनविद्रोहको अपहरण गरिएको आरोप लगाए।

उनले भने, ‘मैले भन्ने गरेको छु, युवाहरूको आक्रोश सही थियो, आन्दोलन पनि सही थियो, तर आन्दोलन कसले अपहरण गर्‍यो ? सुशीला कार्की, ओमप्रकाश र कुलमानहरूले, यो त छलत्रै भइसक्यो’, उनीहरूले जेन जी आन्दोलनको मर्म र भावनामाथि

पहार गरेको छन्। आज आन्दोलनकारीमाथि धमाधम मुद्दा चल्दैछ, आन्दोलनकारी भन्दै युवाहरूलाई पक्राउ गरिएको छ, तर युवाहरूलाई छाडी र टाउकोमा ताकि ताकि गोली हान्ने हत्यागारहरू खुलेआम देशलाई चूनीति दिइरहेका छन्, यो सरकारको गृहमन्त्री लाचार देखिएका छन्।’

गृहमन्त्री अर्वालको कार्यक्षमतामाथि प्रश्न उठाउँदै आजपा अध्यक्ष साहले यस्तो गृहमन्त्री राखेर शांति, सुरक्षाको वातावरण बन्न नसक्ने बताए। अहिले जञ्जुक्त आयोगको टिडोआर अनुसार काम नभएको र आयोगको कार्यअर्बिध नै सकिन लाग्दासमेत हत्यागार

बाँकी अन्तिम पृष्ठमा

संयुक्त नागरिक पार्टीको मधेश प्रदेश भेला सम्पन्न

सर्लाही । संयुक्त नागरिक पार्टी (सनापा) को मधेश प्रदेश भेला सोमबार सर्लाहीको वननवासमा सम्पन्न भएको छ।

पार्टीका केन्द्रीय अध्यक्ष दलमर्दन कार्मीको प्रमुख अतिथ्यतामा भएको उक्त भेलाले नवीन साहलाई अध्यक्षमा चयन गर्दै १९ सदस्यीय प्रदेश समिति गठन गरेको छ।

जसअनुसार उपाध्यक्षमा राम एक्वाल पण्डित, सचिवमा सुमन लामा, सहसचिवमा सुरेश परियार, कोषाध्यक्षमा लाल बाबु पंजियार, सहकोषाध्यक्षमा सुकमेल पर्वत, सदस्यहरूमा बडी शाह, दिपेन्द्र माफ्नी, गोविन्द पंजियार, शैलेन्द्र शाह, विरेन्द्र राम, लखिन्द्र राम, विनोद सहनी, आरती कुमारी पंजियार, सिवना खत्री, विश्वनाथ महतो, सयम्पु यादव, रितिक मुना यादव र राजकुमार तामाङ रहेका छन्।

त्यसैगरी सोही भेलाले मधेसका ८ वटै जिल्ला संयोजकहरू समेत तोकेको छ।

जसअनुसार गोविन्द पंजियार सर्लाही,वन्दी शाह महोत्तरी,सयम्पु यादव रौतहट,राम एक्वाल पंडित धनुषा,सुमन लामा बाग,लालबाबु पंजियार सिराहा र लखिन्द्र राम सप्तरी रहेका छन्।

यसैबीच संयुक्त नागरिक पार्टीको विचार, सिद्धान्त मन पराउँदै काँग्रेस, एमाले, मधेशवादी विभिन्न पार्टी परिवर्त्याग गरि तीन दर्जन नेता तथा कार्यकर्ता संयुक्त नागरिक पार्टीमा

प्रवेश गरेका छन्।

नव प्रवेशीहरूलाई कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि एवम् संयुक्त नागरिक पार्टीका केन्द्रीय अध्यक्ष दलमर्दन कार्मीले खादा लगाएर स्वागत गर्दै प्रवेश गराए।

यसरी पार्टी प्रवेश गर्नेहरूमा विजय चौधरी वारा, मनोज राम वारा, दिवाकर पासवान सर्लाही, किसनकुमार पासवान सर्लाही, मंगल पासवान सर्लाही, मिथिलेस लेवी

पासवान सर्लाही, गिरिजादेवी पासवान सर्लाही, सिर्किलिया देवी पासवान सर्लाही, रंजना पासवान सर्लाही, रम्भादेवी पासवान सर्लाही, शंकर पासवान सर्लाही, राजोदेवी पासवान, अश्वलाल राम, लोक बहादुर साकी, उर्मिला साकी, मानजन राम, सुरेश शर्मा, रोशय्याम पंडित, बालराम कार्की, दिपक सहनी, रामबाबु सहनी, उपेन्द्र कुमार राम, विपिन शाह, रामशरान

बाँकी पृष्ठ ७ मा

सम्पादकीय

अवसरवादले मधेश पछाडि पर्दै

अधिकार र पहिचानका लागि मधेशमा पटक-पटक विद्रोह र आन्दोलन भयो। तर ती आन्दोलन र विद्रोहले सफलता पाउन सकेन। यसका कारणहरू जे भएपनि नेतृत्व गर्ने राजनीतिक दलहरू नै हुन्। यहाँ शासकवर्गको कुनै धार्मिक पहिचान छैन। हिन्दू धर्मावलम्बीहरूको बाहुल्य रहेको नेपालमा अहिले क्रिश्चियनवाट भएको सामाजिक आक्रमणमा हिन्दू प्रतिरक्षा पंक्तिमा पुगेका छन्। राजनीतिक स्वार्थ पूरा गर्ने मानसिकतामा रहेको शासकवर्ग क्रिश्चियनको गुलामा नै बनेर नेपालमा क्रिश्चियन धर्मलाई प्रोत्साहन गरेको छ। नेकपा तथा नेपाली कांग्रेसका शीर्षस्थ कतिपय नेताहरू अहिले पनि डब्ल्यूपीएफको वैतनिक सदस्य रहेको चर्चा हुने गरेको सुनिन्छ। धन प्राप्त गर्न जेपनि गर्ने शासकवर्गको एउटा निश्चित स्वरूप भने छैन। मधेशमा राज्यले आफ्नो प्रभाव कायम गर्न गरिएको राजनीतिक षडयन्त्र त छँदैछ। मधेशको सामाजिक र धार्मिक संस्कृतिलाई जरैदेखि परिवर्तन गराउने विदेशी शक्तिका दलालहरू मधेशलाई केन्द्र बनाएको छ। अवसरवादको वाटो आफ्नो अभिष्ट पूरा गर्ने विदेशी रणनीतिका सूत्रधार आफ्नै राजनीतिक अगुवाहरू भएकोले मधेशको आफ्नो मौलिक संस्कृतिमाथि भडरहेको प्रहारलाई रोक्न मधेशका वीर स्वाभिमानी सपूतहरू जान्ने बेला आएको छ। मधेशीसँग चरम भेदभावका कारण नेपालमा दुई राष्ट्रियताको जन्म भएको हो।

मधेशमाथि शंका लागि राज्यसत्ताले बडो चलाकी साथ आफ्नो सम्पूर्ण राजनीति, साजिश र षडयन्त्र मधेशमाथि केन्द्रित गरेको छ। बुझिनु नसक्ने मधेशकेन्द्रित राज्यको षडयन्त्रलाई मधेशका अवसरवादीहरूले तिकडमी व्याख्या गरी चोख्याउने प्रयास गरेको छ। विपन्नताका कारण मधेशमा संधर्षको विरुद्ध अवसरवादी किल्ला बनाउन सफल राज्यसत्ताले अरू अनेक मनमोहक षडयन्त्रात्मक प्रविधि मधेशमा स्थापित गर्न तल्लीन छ। मधेशको अधिकारवादी आन्दोलनलाई निस्तेज पार्न अवसरवादी ताकत कारगर सिद्ध हुने राज्यले लिएको नीति अनुसार प्रयोग सफल पनि देखिएको छ।

अवसरवादकै सहारा लिएर ०६४ सालको चुनावमा संविधानसभामा देखिएको मधेशको उल्लेखनीय प्रतिनिधित्वलाई न्यून गर्न, दोस्रो संविधानसभामा मधेशको प्रतिनिधिलाई साक्षीको रूपमा राख्न सफल भयो। मधेशलाई ६ टुकामा विभक्त गरी अष्टावक्रिय संविधान जारी भयो। मधेशलाई किताकाट गरी एउटा सानो टुकामा (८ जिल्लाको) सीमित पार्यो। मधेशमाथि भएको यो आघातवाट कसैलाई दुखेन। निजी स्वार्थमा रूमलिएको अवसरवादलाई मधेश र मधेशको अधिकारसँग के सरोकार। मधेशलाई काङ्ग्रेडै रहयो। छोट्याउदै रहयो। आहत गरी रक्तामय बनायो। तर, मधेशका लागि मरिमेटने भनेर दिनदिनै किरिया खानेको संख्या दर्जनौं भएपनि प्रतिरोधको ताकत कसैमा रहेन। राज्यसत्तासँग सुरताल मिलाएर एक टुक्रा भूमि पाएर रमाएका छन्।

पश्चिमको मधेशी बाहुल्य जिल्लाहरू नवलपरासी, कपिलवस्तु, रूपन्देही, बाँके, बर्दिया, दाङ, कैलाली, कञ्चनपुर आदिलाई पहाडसँग जोडेर मधेशी, थारूको पहिचानलाई सदाका लागि समाप्त गरिएको छ। यस क्षेत्रका तमाम मधेशी थारूका आवाजलाई बलपूर्वक दबाइएको छ। यसो गर्न अरू कारणहरू मध्ये मधेशको अवसरवादी प्रवृत्तिको भूमिका उल्लेखनीय छ। आठ जिल्लामा सीमित मधेश प्रदेशको स्वामित्व लिन मधेशी अगुवाहरू अन्य प्रदेशको मधेशी, थारू समस्यावाबरे दृढतापूर्वक बोल्न रुचाउँदैनन्। अष्टयारो परेको बेला यदाकदा आवाज उठाएपनि राज्यको विरुद्ध जाने हिम्मत छैन।

नेपाल-भारत खुला सीमा संवाद समूहको विशाल सेवा शिविरबाट हजारौं श्रद्धालु लाभान्वित

सीमा-पार मित्रताको उत्कृष्ट उदाहरण : निःशुल्क सेवा शिविर

जनकपुरधाम। विश्वप्रसिद्ध धार्मिक तथा सांस्कृतिक पर्व विवाह पञ्चमी महोत्सव-२०८२ को अवसरमा नेपाल-भारत खुला सीमा संवाद समूहको आयोजनामा जनकपुरधाममा यस वर्ष पनि भव्य निःशुल्क सेवा शिविर अत्यन्तै प्रभावकारी भएको छ। विवाह पञ्चमीको अवसरमा नेपाल तथा भारतबाट आएका हजारौं श्रद्धालु भक्तजनलाई लक्षित गरी सञ्चालन

श्रद्धालुले शिविरको सेवा लिइसकेको बताए। उनले भने, "विवाह पञ्चमी केवल धार्मिक पर्व मात्र होइन, यो सेवा, सद्भाव र मानवताको महोत्सव पनि हो। नेपाल र भारतका श्रद्धालुहरूलाई कुनै अशुविधा नहोस् भन्ने उद्देश्यले हामीले प्रत्येक वर्षभै यस वर्ष पनि निःशुल्क सेवा शिविर सञ्चालन गरेका हौं।"

अभियानमा शिविर सञ्चालनमा २५ जना स्वयंसेवक दिनरात खटिएका थिए। उनीहरू चिया-विस्कुट वितरण, नास्ता सेवा, प्रार्थना उपचार, पानी वितरण, आवास व्यवस्थापन र व्यवस्थापकीय काममा सक्रिय थिए। सेवा शिविरमा प्रदेश सह-संयोजक दीपक यादव, कृष्ण कुमार साह, धनेश्वर ठाकुर, संजीव भन्ना, उपाध्यक्ष

वर्षहरूमा पनि भोजन, वस्त्र, स्वास्थ्य, पानी तथा आवास सेवा प्रदान गर्दै हजारौं मानिसको सेवा गरिसकेको छ। खुला सीमा सीमावर्ती जनताको जीवनरक्षा संस्थाका अध्यक्ष डा. राजीव भन्नाले नेपाल-भारतको खुला सीमावारी स्पष्ट धारणा व्यक्त गर्दै भने, "नेपाल-भारतको खुला सीमा सीमावर्ती जनताको जीवनरक्षा (लाइफलाइन) हो। यही सीमामार्फत सांस्कृतिक, धार्मिक, सामाजिक र पारिवारिक सम्बन्ध जीवित छ।" उनले थपे, "खुला सीमा बन्द गर्ने खोज्नु आमजनताको हितविपरीत हुन्छ। व्यापार, रोजगार, तीर्थयात्रा र पारिवारिक सम्बन्ध सबै यही खुला सीमासँग जोडिएको छ। त्यसैले हामी नेपाल र भारतबाट आउने श्रद्धालुहरूलाई सहज सेवा दिने उद्देश्यले यस्तो कार्यक्रम आयोजना गर्दै आएका छौं।" श्रद्धालुहरूको खुलेर प्रशंसा शिविरबाट सेवा लिन श्रद्धालुहरूले आयोजक संस्थाको खुलेर प्रशंसा गरेका छन्। भारतको मधुवनी, सीतामढी, दरभंगा, समस्तीपुर लगायत स्थानबाट आएका श्रद्धालुहरूले यस्तो व्यापक सेवा अत्यन्त दुर्लभ रहेको बताइसकेका छन्। एक महिला श्रद्धालु भनिन्, "हामी टाढाबाट आएका थियौं, छैरे थकित थियौं। यहाँ आएपछि चिया, नास्ता, औषधि र आराम सबै एकै ठाउँमा निःशुल्क पायौं। यसभन्दा ठूलो पुण्य केही हुन सक्दैन।"

गरिएको यस शिविरले मानवता, सेवा र सीमा-पार मित्रताको उत्कृष्ट उदाहरण प्रस्तुत गरेको हो। श्रद्धालु भक्तजनको ठूलो भीडलाई मध्यनजर गर्दै गत माघमा भारत विमान ६:३० बजेवाट चिया-विस्कुट वितरण गर्दै शिविरको औपचारिक सुरुआत गरिएको थियो। विहान ६ बजे देखि ९ बजेसम्म करिब ५,००० श्रद्धालुलाई चिया-विस्कुट सेवा प्रदान गरिएको आयोजकले जानकारी दिएको छ। त्यसपछि विहान ९ बजे देखि १ बजेसम्म पहिलो चरणमा ३,२०० जना श्रद्धालुलाई खाजा वितरण गरिएको थियो। दिउँसो २:३० देखि ५:३० बजेसम्म दोस्रो चरणमा २,५०० श्रद्धालुलाई खाजा सेवा दिइएको थियो। यसरी एकै दिन ५,७०० भन्दा बढी श्रद्धालुले निःशुल्क खाजा सेवा प्राप्त गरेका छन्। २५०० जनाले पाए निःशुल्क प्रार्थना उपचार

डा. फाले थपे, "श्रद्धालुहरूलाई खानेकुरा, प्रार्थना उपचार, पिउने पानी र आवासको सुविधा उपलब्ध गराउनु हाम्रो सामाजिक दायित्व हो।" १,००० भन्दा बढी यात्रुका लागि निःशुल्क आवास व्यवस्था यस वर्षको सेवा शिविरको अर्को महत्त्वपूर्ण पक्ष भनेको १,००० भन्दा बढी श्रद्धालुका लागि निःशुल्क

शैलेन्द्र भा, कोषाध्यक्ष रूबी भा, वल अभियानी आदित्य भा, सहयोगी अजीत भा, समाजसेवी श्याम भा, राष्ट्रिय मुक्ति पार्टीका अनुशासन प्रमुख सञ्जय सिंह, स्वास्थ्यकर्मी दिलीप मिश्र लगायत दर्जनौं सामाजिक अभियन्ताहरू सक्रिय थिए। शिविर विभिन्न दाता, शुभचिन्तक तथा समाजसेवीहरूको आर्थिक सहयोगबाट

सेवामूलक शिविर अन्तर्गत विहान ९:३० बजेदेखि साँझ ६ बजेसम्म प्रार्थना उपचार सेवा निरन्तर सञ्चालन गरिएको थियो। गर्मी, थका, रक्तचाप, घाउचोट, ज्वरो, चक्रवर्जिता समस्यावाट पीडित करिब २५०० श्रद्धालुले निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा लिएका थिए। स्वास्थ्यकर्मीहरूको टोलीले औषधि, प्रार्थना उपचार र आर्कामिक स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराएको थियो। ११:३० बजेसम्म ३ हजारभन्दा बढी सेवाग्राही नेपाल-भारत खुला सीमा संवाद समूहका अध्यक्ष डा. राजीव भन्नाले जानकारी दिँदै विहान ११:३० बजेसम्म ३,००० भन्दा बढी

आवास व्यवस्था गरिएको हो। क्लोथ बैक नेपालकी कोषाध्यक्ष रूबी भन्नाले जनकपुरधाममा भारतका विहार, उत्तर प्रदेश, झारखण्ड, मध्यप्रदेश लगायत विभिन्न स्थानबाट आएका तीर्थयात्रीहरूका लागि दुई दिनसम्म निःशुल्क वसोवासको व्यवस्था गरिएको जानकारी दिइन्। उनले भनिन्, "श्रद्धालुहरू खुला आकाशमुनि सुत्न नपरोस् भन्ने उद्देश्यले आवासको व्यवस्था गरिएको हो। भोजन, पानी, औषधि र आवास सबै सेवा पूर्णरूपमा निःशुल्क छन्।" २५ जना स्वयंसेवक दिनरात सेवा

व्यवस्थापन गरिएको थियो। यस सेवामा योगदान गर्ने प्रमुख दाताहरूमा कैलाश जैन, प्रमोद चौधरी, नूतन भा, दिपेन्द्र भा, अजय साह, मुकुन्द चौधरी, शम्भु श्रीवास्तव लगायत रहेका छन्। हरेक वर्ष रामनवमी, परिक्रमा र विवाह पञ्चमीमा सेवा शिविर नेपाल-भारत खुला सीमा संवाद समूहले रामनवमी, परिक्रमा र विवाह पञ्चमी जस्ता ठूला धार्मिक पर्वहरूमा प्रत्येक वर्ष निरन्तर रूपमा निःशुल्क सामाजिक सेवा शिविर सञ्चालन गर्दै आएको छ। संस्थाले विगतका

साँझ ७ बजेसम्म शिविर सञ्चालन विवाह पञ्चमी महोत्सव-२०८२ को अवसरमा नेपाल-भारत खुला सीमा संवाद समूह तथा क्लोथ बैक नेपालद्वारा सञ्चालन गरिएको यो निःशुल्क सेवा शिविर केवल सामाजिक कार्यक्रम मात्र होइन, मानवता, सेवा भावना, धार्मिक सद्भाव र सीमा-पार सहकार्यको सशक्त प्रतीक बनेको छ। हजारौं भोक्तालाई भोजन, विरामीलाई औषधि, थकेकालाई विश्राम र अश्वर्थादीनलाई आवास प्रदान गर्नु नै यस शिविरको सैद्धान्तिक ठूलो उपलब्धि हो।

अदालतबाट मेरो पक्षमा निर्णय आए सबै दलहरूले विश्वासको मत दिने प्रतिबद्धता जनाएका छन्

हाम्रो पार्टी एमालेले यसअघि विभिन्न दललाई सरकारमा साथ दिएकै हो। मलाई आशा छ, उहाँहरूले पनि मलाई साथ दिनु हुन्छ। अहिले वातवरण मिलेको छ। दलहरूसँग छलफल जारी छ। अदालतबाट मेरो पक्षमा निर्णय आएमा मलाई विश्वासको मत दिने भनेर उहाँहरूले प्रतिबद्धता जनाउनु भएको छ। सबै दल मिलेर विश्वासको मत दिनुहुन्छ, भन्नेमा म विश्वस्त छु।

० मुख्यमन्त्री पदमा तपाईंको नियुक्तिका विषयमा परेको रिट निवेदनमाथि बिहीबार सर्वोच्च अदालतमा सुनुवाइ हुँदछ, फौसला आउन बाँकी छ। तपाईंलाई मुख्यमन्त्री पदमा रहरिन्छु भन्ने लाग्छ ?

— यस विषयमा मैले पहिले पनि भनेकै हो र फेरि पनि भन्छु— अदालतको आदेश मेरो पक्षमै आउने छ। त्यसमा म विश्वस्त छु।

० तपाईंको पक्षमा फौसला आएको लगभग पति त विश्वासको मत लिनु पर्ला, सबै दल एकतिर छन्, तपाईंले कहाँबाट विश्वासको मत पाउने ?

— विश्वासको मत म लिन्छु। हाम्रो पार्टी एमालेले यसअघि विभिन्न दललाई सरकारमा साथ दिएकै हो। मलाई आशा छ, उहाँहरूले पनि मलाई साथ दिनु हुन्छ। अहिले वातवरण मिलेको छ। दलहरूसँग छलफल जारी छ। अदालतबाट मेरो पक्षमा निर्णय आएमा मलाई विश्वासको मत दिने भनेर उहाँहरूले प्रतिबद्धता जनाउनु भएको छ। सबै दल मिलेर विश्वासको मत दिनुहुन्छ, भन्नेमा म विश्वस्त छु।

० तपाईंको मुख्यमन्त्रीको पद सम्हालेको दुई साताभन्दा बढी समय भयो, के-के काम गर्नुभयो ?

— सम्मानीय सर्वोच्च अदालतले मलाई दीर्घकालीन कार्य गर्न रोक लगाएको कुरा सबैलाई थाहै छ। त्यसकारण वाध्यतामक अवस्थामा रहेकाले त्यस्तो खासै कुनै काम गर्न सकेको छैन। अदालतको आदेश पक्षमा आएको खण्डमा बल्ल यो सरकारले राम्ररी काम गर्न पाउँछ।

मधेश प्रदेशका आठ वटै जिल्लामा मलखादको कृषिमा अभाव छ। कालोबजारी र वितरणमा हुने अनियमितता नियन्त्रण गर्ने कार्यविधिको दफा २५ र २६ बमोजिम प्रमुख जिल्ला अधिकारीको संयोजकत्वमा रहेको जिल्ला मल वितरण व्यवस्थापन समिति र स्थानीय तहको समितिलाई सक्रिय बनाइ सघन अनुगमन तथा निरीक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाउन सम्बन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालय अनुरोध गर्ने, कार्यविधिमा तोकिएको समयसीमा मधेश प्रदेशका हकमा १० दिनभित्र मल नउठाउने वा वितरण हिलासुस्ती र अनियमितता गर्ने सहकारी फर्म वा विक्रेताको कोटा तत्कालै कटौती गरी माग र आवश्यकता भएको अन्य स्थान वा विक्रेता हस्तान्तरण गर्ने र त्यस्ता विक्रेतालाई प्रचलित कानून बमोजिम कारवाहीको दायरामा ल्याउन भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयलाई निर्देशन

दिने निर्णय गरेका छौं। त्यसैगरी प्रदेशका उच्च किसानले नेपाल सरकारबाट उच्च प्रवर्द्धन खर्च बापत प्रति क्विन्टल रु ७० प्राप्त गर्दै आएकोमा ०८१/०८२ देखि उक्त प्रवर्द्धन खर्च प्राप्त नभई किसान तथा उद्योग समेत समस्या परेका हुँदा उक्त बक्यौता रकम अविजम्ब निकासी गरी भुक्तानीको व्यवस्था मिलाउने र आगामी वर्ष समेत उक्त अनुदान रकमलाई निरन्तरता दिन नेपाल सरकार, कृषि तथा पशुपछी विकास मन्त्रालयलाई अनुरोध गर्ने निर्णय गरेको छु।

० जानकी गण्डरका महन्थले प्रदेश सरकारमाथि विवाह पञ्चमीजस्तो समारोहमा कुनै साध नपिपको आरोप लगाउनु भएको छ नि ?

— अब महन्थजीको प्रस्तुति नै मलाई चित बुझेको छैन। उहाँ धार्मिक संस्थाको प्रमुख हो। राजनीतिक प्रतिबद्धता, राजनीतिक अभिव्यक्ति दिने व्यक्ति होइन। उहाँले राजनीतिक कुरा बोल्नु भएको छ, त्यो कुरा प्रदेश सरकारका लागि आपत्तिको विषय छ। रथ्यो कुरा हामीले विवाह पञ्चमीका लागि के गर्नु भन्ने प्रश्नमा, विगतको सरकारले गरे अनुसार नै हामीले पनि गरेका छौं। हामीले माँगि सण्डपमा समिति बनाएर टेन्टको जिम्मा,

सरोज कुमार यादव
मुख्यमन्त्री, मधेश प्रदेश

खानपिनको जिम्मा लिएका थियौं। सामूहिक विवाहमा पनि व्यवस्थापनको जिम्मा लिएका छौं। त्यसका लागि पनि हाम्रो समितिले काम गर्दैछ।

० मधेश बवनको स्टोरमा बेटी बचाउ, बेटी पढाउ योजनाका कैयौं साइकल सडने अवस्थामा छन्। त्यसको व्यवस्थापन नगर्ने ?

— यो नीतिगत विषयसँग जोडिएको छ। यसमा अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगमा पनि मुद्दा छ। यसप्रति काम

गर्नुपर्ने छ। यसका लागि छलफल पनि गरेका हौं, तर अख्तियारको सल्लाह अनुसार नै अहिले त्यो मुद्दालाई थाती राखेका छौं।

० बेरोजगारलाई भत्ता दिने निर्णय गर्नुभएको छ। यो कार्यान्वयन हुन सक्छ ? यसको योजना अहिले ल्याउन थिल्ल ?

— कार्यान्वयनमा नआउने भए निर्णय किन गर्थे त ? अदालतको निर्णय आएसँगै यसलाई कार्यान्वयनमा ल्याउन द्रुत गतिमा काम बढाउने छु।

बेरोजगारहरूलाई भत्ता दिने निर्णय प्रदेशवासीकै हितमा छ। युवाहरूलाई दिने भत्ता र किसानलाई दिइने भत्ताको विषयमा सचिव र निजामतीका साथीहरूले अदालतको निर्णय पालनका लागि कानून विज्ञसँग सल्लाह गर्न भन्नुभयो। सोही अनुसार कार्यविधि, नियमावली बनाउने हुँदा मंसिर ८ गतेको मन्त्रपरिषदको बैठकमा प्रस्ताव राखेका थियौं। यो निर्णयको चरणमा छ। केही प्रक्रिया बाँकी छ। —रातोपट्टीबाट साभार

एनआरएनमा बृहत् एकता अत्यावश्यक भइसकेको छ : उपाध्यक्ष साह

काठमाडौं। गैर आवासीय नेपाली संघ (एनआरएनए) का केन्द्रीय उपाध्यक्ष सुनील साहले नेपालमा हालै भएका राजनीतिक परिवर्तनको कारणले पनि गैर आवासीय नेपाली संघमा बृहत् एकता अत्यावश्यक भई सकेको बताएका छन्। आफू सधैं सहमतिको पक्षमा, जहिले पनि मिल्नु पर्छ भन्ने पक्षमा रहेको साहले बताए। “नेपालको अहिलेको परिस्थितिमा हामीले पुनर्निर्माणमा सहयोग गर्नु पर्ने छ। एनआरएनएले काठमाडौंस्थित ट्राफिक प्रणालीको पुनर्निर्माणमा सहयोग गरेको छ। तर हामी एकातबद्ध भयौं भने अरु बाँचियो

सहयोग गर्न सक्छौं,” उनले भने। सर्वोच्च अदालतको परमादेश अनुसार गठित उच्चस्तरीय समितिले गराएको एकता महाधिवेशनले गत महीनामा मधेश कुमार श्रेष्ठको नेतृत्वमा नयाँ कार्यसमिति गठन गरेको थियो। त्यसैले हाम्रो भनाइ चाहिँ एकता महाधिवेशनको म्यान्डेट अनुसार नै सहमति हुनु पर्छ भन्ने हो। एनआरएन नागरिकताको कार्यान्वयनको लागि, नेपालको विकास र समृद्धिको लागि पनि हामी मिलेर गर्नु भन्ने मात्र हामीले आफ्नो लक्ष प्राप्त गर्न सक्छौं,” उनले भने। सङ्घलाई एकताबद्ध बनाउन एनसीसी अमेरिकाको गृहम भूमिका रहने बताउँदै

एनसीसी अमेरिकाका पूर्व अध्यक्ष रही सकेका साहले एनसीसी र केन्द्रमा पनि एकता कायम गर्न आफूले सबै प्रयास गरिरहेको जनाए। सघका केन्द्रीय अध्यक्ष मधेश कुमार श्रेष्ठको नेतृत्वमा गत १ नोभेम्बरमा तयार गरिएको सहमति पत्रको मस्यौदाले एनआरएनएलाई पुनः साभामा मन्त्रालय ल्याउने इमानदार प्रयास गरेको बताउँदै साहले उक्त मस्यौदाले सङ्घलाई यसको मूल मर्मअनुसार स्वतन्त्र, स्वायत्त, गैर राजनीतिक, सामाजिक तथा परोपकारी संस्थाको रूपमा सुदृढ बनाउने स्पष्ट मार्गचित्र प्रस्तुत गरेको जनाए। “सघको १० औं महाधिवेशन पछि गठित

विभिन्न समितिहरूको अस्तित्वलाई स्वीकार गर्दै विगतमा एनआरएन अभियन्ताहरूको योगदानलाई पनि हामीले सम्मान गर्नु पर्दछ। अदालतमा रहेका मुद्दाहरूलाई आपसी सहमतिमा फिर्ता लिएर संस्थागत एकताको दिशामा ठोस कदम चल्न सकिन्छ,” उनले भने। “एनआरएनए कुनै व्यक्ति वा समूहको माथै सङ्घन होइन, यो विश्वभरका नेपालीहरूको साभामा संस्था हो। त्यसैले व्यक्तिगत इगो र विगतका तीता मिठा घटनाक्रमलाई विरह संस्था र मातृभूमिको सर्वोपरि हितका लागि एकताबद्ध हुनुको विकल्प छैन,” साहले भने।

आम मुस्लिम मोर्चाका अध्यक्ष लालबाबु मंसुरीको आपति

काठमाडौं । आम जनता पार्टी (आजपा) निकटको आम मुस्लिम मोर्चाका अध्यक्ष लालबाबु मंसुरीले मुस्लिम महिलाका विरुद्धमा प्रधानमन्त्री सुशीला कार्कीले दिएको अभिव्यक्तिको कडा रूपमा आपत्ती जनाउँदै फिर्ता लिन माग गरेका छन् । राजधानीमा सञ्चारकर्मीलाई साक्षण प्रतिक्रिया दिँदै आम मुस्लिम मोर्चाका अध्यक्ष मंसुरीले प्रधान न्यायाधीश भद्रसकेको र प्रधानमन्त्रीको जिम्मेवारीमा रहेका एक महिलाको मुस्लिम महिलाको विरुद्धमा दिएको अभिव्यक्ति आपत्तीजनक भएको र उनले फिर्ता लिनुपर्ने बताए । गत ९ मंसिरमा आयोजित कार्यक्रममा प्रधानमन्त्री कार्कीले

‘मुसलमानहरूको प्रवृत्ति-व्यवहार हेर्दा यति अन्यायपूर्ण देखिन्छ- जिउंदै लगेर महिलालाई गाड्ने, तान्ने, कतिपय मुस्लिम देशमा महिलालाई आज्ञादी नदिने, पढ्न नदिने पनि देखिएको छ ।

धर्ममा पनि त्यही भन्छ । पहिले एकदमै आजादी रहेको काकीले भनेकी थिइन् । प्रधानमन्त्री कार्कीले लैगिक हिंसा विरुद्ध १६ दिने अभियानको औपचारिक शुभारम्भ गर्ने क्रममा राखेको अभिव्यक्तिको अहिले सबैले आलोचना गरिरहेका छन् । लैगिक हिंसा विरुद्धको अभियान सुरु गर्ने क्रममा व्यक्त धारणा सामाजिक सदभाव र भाइचारा खल्बल्याउने प्रकृतिको भएको मुस्लिम मोर्चाका अध्यक्ष मंसुरीको आरोप छ । आजपा साँचवाण्य सदस्य समेत रहेका मोर्चाका अध्यक्ष मंसुरीले भने, ‘प्रधानमन्त्री सुशीला कार्कीको यस्तो गैरजिम्मेवार अभिव्यक्तिले सामाजिक सदभाव खल्बल्याउने भएकोले यसको म भर्त्सना गर्दै फिर्ता लिन अपिल गर्दछु ।’

आजपाले काठमाडौं उपत्यकाको १५ वटै क्षेत्रमा तोक्यो कमाण्डर

काठमाडौं । २१ फागुनको प्रतिनिधिसभा निर्वाचनमा सहभागिताका लागि निर्वाचन आयोगमा दल दर्ता गराइसकेको आम जनता पार्टी (आजपाले) काठमाडौं उपत्यकाको १५ वटै निर्वाचन क्षेत्रमा कमाण्डर तोके निर्वाचनको आन्तरिक तयारीमा होमिएको छ ।

काठमाडौं उपत्यका विशेष कमिटीको बसेको साँचवाल्य बैठकले काठमाडौं, ललितपुर र भक्तपुरको १५ वटै निर्वाचन क्षेत्रमा इन्चार्ज र संयोजकको जिम्मेवारी तोके निर्वाचनको तयारीमा जुटेको छ । आजपाको प्रतिनिधि सभाको निर्वाचनमा सहभागिताका लागि दल दर्ता गराइसकेको छ । आजपाद्वारा घोषित संघर्ष एवं आन्दोलनका कार्यक्रम सहित निर्वाचनमा पनि सहभागि हुने आजपा अध्यक्ष एवं पूर्वमन्त्री प्रभु साहले जनाएका छन् । निर्वाचनबाट पछाडी जनादेश सहित राजनीतिक दलहरू अगाडी बढनुपर्ने उनले बताए । आजपा प्रवक्ता एवं उपत्यका विशेष कमिटीका इन्चार्ज चन्द्रभूपण साहले काठमाडौं उपत्यकाको १५ वटै निर्वाचन क्षेत्रमा पार्टीले उम्मेदवारी उठाउने बताए । बैठकले त्यसको आन्तरिक तयारीका लागि कमाण्डर तोकिएको उनले जनाएका छन् । काठमाडौं क्षेत्र नं. १ को इन्चार्जमा अमर लिम्बू, संयोजकमा रामनारायण शाह, क्षेत्र नं. २ मा इन्चार्ज कालबहादुर विक, संयोजकमा एमडी सत्तार, क्षेत्र नं. ३ मा इन्चार्ज वीरबल यादव, संयोजकमा उमेश शाह, क्षेत्र नं. ४ मा इन्चार्ज मिना देवी, संयोजकमा कृष्ण यादव, क्षेत्र नं. ५ मा इन्चार्ज सरोज श्रेष्ठ, संयोजकमा जोगेन्द्र यादव, क्षेत्र नं. ६ मा इन्चार्ज सुभाष साह र संयोजकमा कोशिला साह रहेका छन् । यसैगरी, काठमाडौं क्षेत्र नं. ७ इन्चार्ज उदयचन्द्र प्रसाद, संयोजकमा श्रीकृष्ण वैद्य, क्षेत्र नं. ८ मा इन्चार्ज अनु कुमारी, संयोजकमा सनत भट्टराई, निर्वाचन क्षेत्र नं. ९ मा इन्चार्ज रामेश्वर उपाध्याय, संयोजकमा काइला महर्जन र क्षेत्र नं. १० मा इन्चार्ज रविन्द्र सिंह तथा संयोजकमा रविन्द्र उपाध्यायलाई जिम्मेवारी तोकिएको प्रवक्ता साहले जनाएका छन् । यस्तै, ललितपुर क्षेत्र नं. १ मा इन्चार्ज सिमा जयसवाल, संयोजकमा उपेन्द्र रौनियार, क्षेत्र नं. २ मा इन्चार्ज उपेन्द्र साह, संयोजक इन्द्र साह, क्षेत्र नं. ३ मा इन्चार्ज देवेन्द्र ठाकुर र संयोजकमा प्रदिप विक्रम शाह रहेका छन् । यसैगरी भक्तपुर क्षेत्र नं. १ मा इन्चार्ज लखिन्द्र यादव, संयोजकमा नरेश खड्की र क्षेत्र नं. २ मा इन्चार्ज देवकुमारी साह, संयोजकमा सुमि धिमाललाई बैठकले जिम्मेवारी तोकिएको छ ।

एमाले नेता बस्नेत र जेन-जी साहबीच चर्काचर्की

काठमाडौं । कमन जेन-जी नेपालका अध्यक्ष विकेश साहले नेकपा (एमाले) नेता मधेश बस्नेतलाई ‘तपाईंहरू जस्तो लुट-भ्रष्टाचार र हत्या-आतंक’ आफूहरूको पेशा नभएको भन्दै कडा चुनौती दिएका छन् । जेनजीहरूले शान्तिपूर्ण आन्दोलन मार्फत देशमा बदलाव चाहेको जनाउँदै जेनजी नेता साहले बस्नेत जस्तो आफूहरूले षडयन्त्र गर्ने नजानेको जनाएका छन् । ‘मधेश बस्नेतजी, तपाईंहरू जस्तो लुट-भ्रष्टाचार र हत्या-आतंक हाम्रो पेशा होईन । न हामी षडयन्त्र गर्न जानेका छौं, न त रातलाई दिन बनाउन बुझ्नेका छौं । हामी जेनजीहरू त शान्तिपूर्ण आन्दोलन मार्फत देशमा बदलाव चाहेकाछौं’, कमन जेन-जी नेपालका अध्यक्ष साहले सामाजिक सञ्जालमा लेखेका छन् ।

एमाले नेता बस्नेतले सामाजिक सञ्जालमार्फत साह सर्वोच्च अदालत, सिंहदरवार, एमाले मुख्यालय जलाउनुमा पनि संलग्न रहेको आरोप भएको भन्दै लेखेपछि अध्यक्ष साहले त्यसको कडा जवाफ दिँदै सो आरोप पुष्टि गर्न चुनौती दिँदै पुष्टि गर्न नसके माफी माग्नुपर्ने जनाएका छन् ।

‘जहाँसम्म तपाईंको तोडफोड र आगजनीको आरोप छ । म यस्तो आधारभूत कुरा कलापमा विश्वास गर्दिन । मेरो चुनौती छ तपाईंलाई, आजको सीसी क्यामरा र विडियोको युगमा भ्रमको राजनीतिक हैन तथ्यले पुष्टि गरेर देखाउनु । यदि पुष्टि नभए माफी मान्ने नैतिक हैसियत पनि राखनुस । यस्तो आधारहीन भूट आरोप पनि हेक्का पक्कै होला,’ साहले लेखेका छन् । यसअघि एमाले नेता बस्नेतले सामाजिक सञ्जालमा लेखेका छन्, ‘प्रभु साहका छोरा विकेश साहलाई भाद्र २३ र २४ गतेको घटनामा आगजनी, तोडफोड र हिंसात्मक गतिविधिहरूमा संलग्न भएको आरोप छ । सर्वोच्च अदालत आगो लाग्नु, सिंहदरवार जलाउनु र एमाले मुख्यालय जलाउनु पनि यिनको संलग्न रहेको आरोप छ ।’ साहले आधारहीन भूट आरोप लगाउनु पनि अपराध नै नभएको भन्दै बस्नेतलाई त्यसलाई पुष्टि गर्न नसके माफी माग्ने नैतिक हैसियत राख्नुपर्ने चुनौती दिएका छन् । बस्नेत र साहका बीचमा सामाजिक सञ्जालमा यस्तै आरोप-प्रत्यारोप र चर्काचर्की चलिरहेको छ ।

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

त्यक्तितगत घटना दर्ता गरौं त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं!

- बालबिवाहलाई निरुत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊं र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं ।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो । ‘कर तिर्ने सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।’
- व्यक्तितगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं ।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं ।
- सावुन पानीले हात धुनेले बानी बसालौं । अरूलाई पनि सिकाऔं ।
- सार्वजनिक स्थलमा दूषणमा मध्यस्थान नगरौं । नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगालागीबाट बच्न र अरूलाई पनि सावधानी गरौं ।
- लैगिक हिंसा विरुद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं ।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- बातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइबटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ, र सुन्दर बनाऔं ।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं ।
- अपांगता भएका नागरिक, जेठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं । अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं ।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं ।

जलेश्वर नगरपालिका
महोत्तरी, मधेश प्रदेश

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

त्यक्तितगत घटना दर्ता गरौं त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं!

- बालबिवाहलाई निरुत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊं र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं ।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो । ‘कर तिर्ने सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।’
- व्यक्तितगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं ।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं ।
- सावुन पानीले हात धुनेले बानी बसालौं । अरूलाई पनि सिकाऔं ।
- सार्वजनिक स्थलमा दूषणमा मध्यस्थान नगरौं । नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगालागीबाट बच्न र अरूलाई पनि सावधानी गरौं ।
- लैगिक हिंसा विरुद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं ।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- बातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइबटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ, र सुन्दर बनाऔं ।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं ।
- अपांगता भएका नागरिक, जेठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं । अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं ।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं ।

बलान बिहल गाउँपालिका
सप्तरी, मधेश प्रदेश

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

त्यक्तितगत घटना दर्ता गरौं त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं!

- बालबिवाहलाई निरुत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊं र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं ।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो । ‘कर तिर्ने सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।’
- व्यक्तितगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं ।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं ।
- सावुन पानीले हात धुनेले बानी बसालौं । अरूलाई पनि सिकाऔं ।
- सार्वजनिक स्थलमा दूषणमा मध्यस्थान नगरौं । नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगालागीबाट बच्न र अरूलाई पनि सावधानी गरौं ।
- लैगिक हिंसा विरुद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं ।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- बातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइबटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ, र सुन्दर बनाऔं ।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं ।
- अपांगता भएका नागरिक, जेठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं । अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं ।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं ।

देवानगन्ज गाउँपालिका
सप्तरी, मधेश प्रदेश

विदेशमा रहेका नेपालीलाई मताधिकार दिलाउन सरकार गम्भीर छ : मन्त्री घिसिङ

काठमाडौं। अन्तरिम सरकारका ऊर्जा, जलश्रोत, भौतिक योजना, यातायात तथा सहरी विकास मन्त्री कुलमान घिसिङले विदेशमा बसोबास गर्ने नेपाली नागरिकलाई मताधिकार प्रदान गर्ने विषयलाई सरकारले गम्भीरतापूर्वक अघि बढाइ रहेको बताएका छन्। गैर आवासीय नेपाली संघ (एनआरएनए) को नागरिकता तथा भोटिङ राइट्स समितिद्वारा आइतवार आयोजित वेबिनारलाई सम्बोधन गर्दै मन्त्री घिसिङले सरकारले आवश्यक कानुनी तथा प्राविधिक प्रक्रिया अगाडि बढाइरहेको जानकारी दिए।

सरकारले गम्भीर रूपमा हेर्नुपर्छ," उनले भने। दोहोरो नागरिकताको विषय भने निर्वाचित संसदले मात्र सम्बोधन गर्न सक्ने उनले बताए। मन्त्री घिसिङले गैरआवासीय नेपालीको सीप, सोत र लगानीलाई देशमा ल्याउन सरकार प्रतिवद्ध रहेको बताउँदै गैरआवासीय नेपालीविच एकता र सफा एनआरएनए निर्माण गर्न पनि आग्रह गरे। "मताधिकार कुनै हालतमा रोक्न मिल्दैन" एनआरएनए आइसिसीका अध्यक्ष महेश कुमार श्रेष्ठले विदेशमा रहेका नेपालीलाई मताधिकार प्रदान गर्ने कार्यमा अब ढिलाइ गर्न नहुने बताए। "यस पटक नभए पनि अर्को पटक अनिवार्य रूपमा लागू गर्ने पर्छ। पाइलट प्रोजेक्टबाट भए पनि सुरु गर्नुपर्छ," उनले भने। उनले एनआरएनए नागरिकता तथा त्यससँग सम्बन्धित समस्याहरू समाधानका लागि नियमावली निर्माण गर्ने काम अघि बढाउनुपर्ने उल्लेख गरे। "गैरआवासीय नेपाली एन परिमार्जन गर्न सके धेरै समस्या समाधान हुन्छ," उनले भने।

संघका पूर्व अध्यक्ष कूल आचार्यले आफू गैरआवासीय नेपाली नागरिकता लिनै फिर्केको व्यक्त भएको स्मरण गर्दै नागरिकता लिएको दुई वर्षभन्दा बढी समय बितिसकेको पनि यसको कार्यान्वयन नभएको भन्दै दुःख व्यक्त गरे। "एनआरएनए नागरिकतालाई

नेपालको कुनै प्रणालीले चिन्दैन। यसले देशलाई घाटा पुर्याइरहेको छ। पुत्री पलायन बढेको छ, लगानी रोकिएको छ," आचार्यले भने। उनले मन्त्रपरिषदलाई अत्यादेशमाफत समस्या समाधान गर्न आग्रह गर्दै एनआरएनए नै नेपाल समृद्धिको प्रमुख आधार बन्न सक्ने बताए। वरिष्ठ अधिवक्ता गोपालकृष्ण घिमिरेले वंशजको नेपाली नागरिकता सुनिश्चित गर्नुपर्ने धारणा राखे। उनले नेपालले वैदेशिक लगानी आर्काषित गर्ने भने पनि गैरआवासीय नेपालीलाई नेपालमै लगानी गर्न सहज वातावरण बनाउन नसकिएको उल्लेख गरे। "विश्वका १२२ देशले दोहोरो नागरिकता दिन्छन्। नेपालमा पनि दिन सकिन्छ," उनले भने। वरिष्ठ अधिवक्ता डा नारायण घिमिरेले गैरआवासीय नेपाली एन २०६४ मा रहेका वृद्धका कारण समस्या जटिल बनेको बताउँदै एकीकृत अध्यादेश वा कम्तीमा मतदान कार्यविधि बनाएर नै अधि बढ्न सकिन्छ भने। गैरआवासीय नेपाली संघका पूर्व उपाध्यक्ष डा केशव पौडेल, अमेरिकीका पूर्व अध्यक्ष खगेन्द्र जिमी, एनआरएनए नागरिकता लिएका सुरेश राज गौतम, राधा पौडेललगायतका बक्तले एनआरएनए नागरिकतालाई व्यावहारिक रूपमा लागू गर्न सरकारसँग आग्रह गरे। "यो याचना होइन, अधिकार हो," राधा पौडेलले भनिन्।

जय नेपाल अन्तरराष्ट्रिय फाउन्डेसनका अध्यक्ष डा यादव पण्डितले भने, "एनआरएनएसम्बन्धी मुद्दाहरूको कुरा गर्दा प्रशासन यत्र तथा नेताहरू सबै सहमत देखिन्छन् तर बारम्बार होमीलाई चिन्त भएको अनुभव भएको छ। मन्त्रपरिषदले निर्णय गरी दियो भने पनि समस्या समाधान भई हाइड्र, अध्यादेश ल्याउनु पनि परैना मन्त्रीजीलाई यो अवसर पनि हो। होमी कतिपयले अझै नेपाली नागरिकता बोकी रहेका छौं। केलायत र अमेरिकाका नेपाली नागरिकहरूलाई इतावायमा गएर मतदान गर्ने वातावरण बनाउन आग्रह गर्दछु।" संघका उपाध्यक्ष विश्वास दीप तिम्रोला, सल्लाहकार विष्णु सुवेदी, एनआरएनए एनसीसी थाइल्यान्डका सञ्जय ढकाल, एनआरएनए युकेका प्रवक्ता डा कुल प्रसाद कंडेल लगायतले जेन जी आन्दोलनबाट आएको सरकारले साहासिक निर्णय गर्दै गैरआवासीय नेपालीका माग सम्बोधन गर्नुपर्ने धारणा राखे। कार्यक्रममा राज आचार्य, रितादेवी प्रधान, विनय शाह, आर्द्धिखरिण शेर्पा लगायतका बक्तले आफ्नो धारणा राखेका थिए।

कार्यक्रमको सभापतिवृत्त गरिरहेका एनआरएनए आइसिसीका उपाध्यक्ष तथा नागरिकता निरन्तरता समितिका स्योजक वृद्ध सागर सुवेदीले गैरआवासीय नेपाली नागरिकता कार्यान्वयन नहुँदा विदेशमा रहेका नेपालीको सम्पत्ति तथा लगानी नेपालले उपभोग गर्न नसकेको बताए। उनले भोटिङ अधिकार तुरुन्त कार्यान्वयन गर्नुपर्ने र वंशजको आधारमा नागरिकता सुनिश्चित गर्ने संविधान संशोधन आवश्यक भएको बताए। कार्यक्रम एनआरएनए क्यानाडाका पूर्व अध्यक्ष तथा समितिका सदस्य सचिव दीपक गौतमले सञ्चालन गरेका थिए भने एनसीसी फ्रान्सकी पूर्व अध्यक्ष गीता खनाल थापाले सवैलाई स्वागत गरिन्। संघका पूर्व अध्यक्ष आर के मणिले कार्यक्रमको सफलताको कामना गर्दै सन्देश पढाएका थिए।

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

त्यक्तिगत घटना दर्ता गरी त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।

- बालबिवाहलाई निरुत्साहित गरी र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरी / गराउन पहल गरी।
- सरसफाईमा ध्यान दिउं र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरी र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरी।
- कर तिर्नु सवै नागरिकको कर्तव्य हो। 'कर तिर्ने सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं।
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरी र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरी।
- सवै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट वञ्चित नगरी सवै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरी।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरी र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरी।
- सावुन पानीले हात धुनेले बानी बसालौं। अरुलाई पनि सिखाऔं।
- सार्वजनिक स्थलमा धुप्रपान मध्यपान नगरी/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बच्औं र अरुलाई पनि सावधानी गरी।
- लैंगिक हिंसा विरुद्धको आवाज बुलन्द गरी र त्यसको अन्त्य गरी।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं।
- बातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरी।
- अपांगता भएका नागरिक, जेठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं। अधिकारको पूर्ण उपभोग गरी।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं।

मुखियापट्टि मुसहरनिया गाउँपालिका
धनुषा, मधेश प्रदेश

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

त्यक्तिगत घटना दर्ता गरी त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।

- बालबिवाहलाई निरुत्साहित गरी र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरी / गराउन पहल गरी।
- सरसफाईमा ध्यान दिउं र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरी र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरी।
- कर तिर्नु सवै नागरिकको कर्तव्य हो। 'कर तिर्ने सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं।
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरी र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरी।
- सवै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट वञ्चित नगरी सवै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरी।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरी र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरी।
- सावुन पानीले हात धुनेले बानी बसालौं। अरुलाई पनि सिखाऔं।
- सार्वजनिक स्थलमा धुप्रपान मध्यपान नगरी/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बच्औं र अरुलाई पनि सावधानी गरी।
- लैंगिक हिंसा विरुद्धको आवाज बुलन्द गरी र त्यसको अन्त्य गरी।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं।
- बातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरी।
- अपांगता भएका नागरिक, जेठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं। अधिकारको पूर्ण उपभोग गरी।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं।

पिपरा गाउँपालिका
महोत्तरी, मधेश प्रदेश

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

त्यक्तिगत घटना दर्ता गरी त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।

- बालबिवाहलाई निरुत्साहित गरी र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरी / गराउन पहल गरी।
- सरसफाईमा ध्यान दिउं र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरी र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरी।
- कर तिर्नु सवै नागरिकको कर्तव्य हो। 'कर तिर्ने सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं।
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरी र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरी।
- सवै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट वञ्चित नगरी सवै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरी।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरी र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरी।
- सावुन पानीले हात धुनेले बानी बसालौं। अरुलाई पनि सिखाऔं।
- सार्वजनिक स्थलमा धुप्रपान मध्यपान नगरी/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बच्औं र अरुलाई पनि सावधानी गरी।
- लैंगिक हिंसा विरुद्धको आवाज बुलन्द गरी र त्यसको अन्त्य गरी।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं।
- बातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरी।
- अपांगता भएका नागरिक, जेठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं। अधिकारको पूर्ण उपभोग गरी।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं।

चन्द्रनगर गाउँपालिका
सर्लाही, मधेश प्रदेश

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

त्यक्तिगत घटना दर्ता गरी त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।

- बालबिवाहलाई निरुत्साहित गरी र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरी / गराउन पहल गरी।
- सरसफाईमा ध्यान दिउं र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरी र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरी।
- कर तिर्नु सवै नागरिकको कर्तव्य हो। 'कर तिर्ने सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं।
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरी र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरी।
- सवै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट वञ्चित नगरी सवै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरी।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरी र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरी।
- सावुन पानीले हात धुनेले बानी बसालौं। अरुलाई पनि सिखाऔं।
- सार्वजनिक स्थलमा धुप्रपान मध्यपान नगरी/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बच्औं र अरुलाई पनि सावधानी गरी।
- लैंगिक हिंसा विरुद्धको आवाज बुलन्द गरी र त्यसको अन्त्य गरी।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं।
- बातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरी।
- अपांगता भएका नागरिक, जेठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं। अधिकारको पूर्ण उपभोग गरी।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं।

महोत्तरी गाउँपालिका
महोत्तरी, मधेश प्रदेश

स्वस्थ जीवनको लागि

DDC

गाईको दुध

90% शुद्धता

सुदूरपश्चिम प्रदेश

सुदूरपश्चिम प्रदेशको स्वास्थ्य विभागले सुरु गरेको 'गाईको दुध' अभियानमा सहयोग गर्नुहोस्।

सुदूरपश्चिम प्रदेशको स्वास्थ्य विभागले सुरु गरेको 'गाईको दुध' अभियानमा सहयोग गर्नुहोस्।

सुदूरपश्चिम प्रदेशको स्वास्थ्य विभागले सुरु गरेको 'गाईको दुध' अभियानमा सहयोग गर्नुहोस्।

‘बंगलादेश जस्तै जेनजीका हत्यारालाई कानूनी कठघरामा ल्याउनुपर्छ’

काठमाडौं । जेनजी विद्रोहको जगमा अन्तरिम सरकारकी प्रधानमन्त्री बनेकी सुशीला काकीले उही जेनजी आन्दोलनकारीलाई भेट्न अस्वीकार गरेकी छन् । प्रधानमन्त्री कार्यालयमा आफ्ना मागहरु सहितको पत्र बुझाउन सोमवार जेनजी आन्दोलनकारीहरु सिंहदरवार पुगेका थिए । तर प्रधानमन्त्री काकीले भेट्नै मानिन । प्रधानमन्त्रीले भेट्न नमानेपछि उनीहरुले आफ्नो माग पत्र दक्षिण गेटमा टाँसेर फर्किएका छन् । जेनजी विद्रोहका अगुवाहरु विकेश साह, मिराज दुगाना, रंजितकृष्ण हमाल, सौरभ भण्डारी, मणी लिम्बु, सुनिलप्रसाद साह, राजा सल्यानी, सुरेस श्रेष्ठ, प्रभात अधिकारी, रंजित ठाकुर, मदन लिम्बु, सुनिल सिंह लगायतका युवाहरु सिंहदरवार पुगेका थिए । ‘यो व्यवस्था र संविधानले विकास दिन सक्दैन । त्यसैले हामीले अहिलेको संविधान र सरकार खारेज गरी अन्तरिम संविधान र अन्तरिम सरकार गठन गर्नुपर्छ भन्ने स्पष्ट माग हो । यो सरकार विकास र निकास दुवैमा असफल भइसकेको छ । अब विकास दिन आवश्यक छ । त्यसका लागि यो व्यवस्था खारेज गरेर अगाडी बढ्नको विकल्प छैन’, कमन जेनजी नेपालका अध्यक्ष विकेश साहले भने ।

तत्कालिन प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीलाई तत्काल कानूनी कठघरामा उभ्याउनुपर्ने माग समेत उनले गरेका छन् । ‘बंगलादेशमा जसरी हत्यारालाई मृत्युदण्ड नै दिइएको छ, कारवाही गरिएको छ, त्यसरी नै हामीले केपी ओलीलाई कानूनी कठघरामा ल्याउनुपर्छ । कानूनवमोजिम कारवाही गर्नुपर्छ । यदि कारवाही गर्न सकिएन भने हामी उद्देश्यविहीन हुन्छौं’, साहले भने । यस्तै जेनजी हत्यारा र भ्रष्टाचारीहरुलाई तत्काल पक्राउ गरी कारवाही गर्नुपर्नेमा वर्तमान सरकार असफल रहेको हामीहरुको बुझाइ रहेको उनले बताए । भ्रष्टाचारीहरु, जेनजी हत्याराहरु अहिले खुलेयाम घुमिरहदा समेत सुशीला सरकारले नक्कल अहिलेसम्म

पक्राउ गर्न सकेन भन्ने प्रश्न अध्यक्ष साहले गरेका छन् । २०८४ सालमा हुने निर्वाचन २०८२ सालमा गराउनका लागि जेनजी विद्रोह नभएको बताउँदै अध्यक्ष साहले सबैभन्दा पहिला जेनजी हत्यारा र भ्रष्टाचारीलाई तत्काल पक्राउ गरी कारवाही गर्नुपर्ने उनले बताए । जेन-जीका विभिन्न २१ समूहले काकी सरकारले आफूहरुको माग पूरा गर्न नसकेन र घाइते तथा शहीदको सपना साकार पार्न सम्भव नभएको निष्कर्ष निकालेको उनले बताए । उनीहरुले माग पूरा गर्न ७ दिनको अल्टिमेटम दिंदै वेवास्ता गरे काकी सरकार गठनमा आफूले गरेका गल्तीको माफी माग्दै पुनः संघर्षमा जाने चेतावनी दिएका छन् । विद्रोहमा होमिएका युवाविरुद्ध वर्तमान सरकारले नै पडयन्त्र गरिरहेको

भन्दै उनीहरुले विभिन्न माग गरेका छन् । यस्ता छन् उनीहरुका माग १. हाल सम्मका सबै भ्रष्टाचार छानविन गर्न अधिकार सम्पन्न आयोग गठन गर । २. स्थिर सरकारका लागि प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी प्रधानमन्त्रीको निर्वाचन गर । ३. विदेशमा रहेका नेपाली नागरिकलाई मताधिकारको व्यवस्था गर । ४. जेन - जी विद्रोहलाई तत्काल राजनीतिक आन्दोलन घोषणा गर । ५. सहिद परिवार र घाइतेको उचित व्यवस्थापन गर । ६. २३ गते शान्तिपूर्ण आन्दोलनमा भएको दमनको निष्पक्ष छानविन गरी दोषी उपर कडा कारवाही गर । ७. २४ गतेको घटनालाई निष्पक्ष छानविन गरी दोषी उपर कडा कारवाही गर । ८. जेन-जी आन्दोलन लगायतका राजनीतिक प्रतिशोधका आधारमा चलाएका मुद्दाहरु फिर्ता गर र विधिको शासन कायम गर । ९. प्रादेशिक खर्चे देशलाई आर्थिक रूपमा धेरै पछाडि पुर्याएको छ, त्यसैले प्रदेश सरकारका अनावश्यक खर्च बचाएको रूपमा घटाउन प्रदेश सरकारको पुनर्संरचना गर । १०. यी कुराहरु संविधान पुनरावलोकन र सुधार नगरी नहुने भएकाले तत्काल जनभावना बुझी संविधान सुधार गरी मात्र अर्थपूर्ण चुनाव तर्फ लाग ।

‘आन्दोलनकारीलाई नछोडिए अर्को जनविद्रोह हुन्छ’

काठमाडौं । आम जनता पार्टी (आजपा)का अध्यक्ष एवं पूर्वमन्त्री प्रभु साहले जेनजी आन्दोलनको बलमा बनेको सुशीला सरकारले जेनजी आन्दोलनकारीलाई नै पक्राउ गर्नु, धरपकड गरेको प्रति आपत्ती जनाएका छन् । काठमाडौंको कोटेश्वरमा विहीवार बसेको आजपा पदाधिकारी बैठकलाई सम्बोधन गर्दै अध्यक्ष साहले पक्राउ गरिएका जेनजी आन्दोलनकारीलाई रिहा नगरिए अर्को जनविद्रोह हुने चेतावनी समेत दिएका छन् । ‘सुशीला काकीजीको सरकार जेनजी आन्दोलनकै बलमा बनेको दुनियालाई थाहा छ । त्यसैले यो सरकारले जेनजी आन्दोलनका हत्यारा, भ्रष्टाचारीलाई कारवाही गर्नु पर्छ । तत्काल उनीहरुलाई पक्राउ गर्नुपर्छ, तर यो सरकारले उल्टै जेनजी आन्दोलनकारीलाई पक्राउ गर्ने, धरपकड गर्ने कार्य गम्भिर विषय हो । यो हामीलाई स्वीकार्य छैन । जेनजी हत्यारालाई पक्राउ गरेर कारवाही गर र जेनजी आन्दोलनकारीलाई तत्काल रिहा गर्नुपर्छ । हैन भने अर्को विद्रोह हुनसक्छ । यस बारेमा प्रधानमन्त्रीका गम्भिर हुन आवश्यक छ’, आजपा अध्यक्ष साहले भने । उनले जेनजी आन्दोलनको उपलब्धि खेर जाने खतरा रहेको बताउँदै जेनजी आन्दोलनकारी युवाहरु एकजुट हुनुको विकल्प नभएको बताए । जेनजी आन्दोलनलाई संस्थागत गर्न, मागहरुलाई सम्बोधन गर्न, आन्दोलनको उपलब्धिलाई खेर जान नदिनका लागि सबै जेनजी समूहहरु एकजुट गराएर निर्णायक संघर्षमा उत्रिनुपर्ने अहिलेको आवश्यकता रहेको अध्यक्ष साहले बताए । ‘प्रहरी/प्रशासन जेनजी अभियन्ता र आन्दोलनकारीलाई धरपकड गरिरहेको छ । एमालेका गुण्डाहरुको स्पोर्टिङमा खटाइएको छ, प्रहरी एमालेको दास हो र ?’ उनले प्रधानमन्त्री काकीसँग प्रश्न गर्दै भने, ‘पहिला गोली हान्ने हत्याराहरुलाई कानूनी कठघरामा उभ्याउ, सुशीला-ओमप्रकाशको साँठगाँठ अपराधी बचाउनेतर्फ देखियो ।’ एमाले अध्यक्ष समेत रहेका पूर्वप्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली, तत्कालिन गृहमन्त्री रमेश लेखकहरुलाई यथाशिघ्र पक्राउ गर्नुपर्ने उनले बताए । अहिले चुनाव भइँउन एमालेले युवा संघको गुण्डा प्रदर्शनी गरेकोमा त्यसको जनस्तरबाट नै प्रतिकार भइरहेको र प्रतिकार गर्न जरुरी रहेको उनले बताए । चुनावी सरकारमा बसेर कुलनामले बेइमानी गरिरहेको समेत उनले बताए । निर्दलीय सरकारमा सहभागि भएर दलिय अत्यास गरिरहेका कुलनामले नैतिकताको आधारमा गजीनामा दिनुपर्ने नत्र प्रधानमन्त्रीले बुझाउनु पर्ने उनले बताए । साथै अगामी २१ फागुनमा हुने प्रतिनिधिसभाको निर्वाचन सफल बनाउनका लागि अन्तर्राष्ट्रिय समूदायको साथ, सहयोगवारे के कुरा भएको छ, भन्ने बारेमा स्पष्ट पार्नुपर्ने बताए ।

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

‘व्यक्तिगत घटना दर्ता गरी त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं’

- बालबिवाहलाई निरुत्साहित गरी र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरी / गराउन पहल गरी ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं ।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरी र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरी ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो । ‘कर तिरी सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।’
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरी र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरी ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट वञ्चित नगरी साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरी ।
- बुला टाउँमा दिसापिसाव नगरी र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरी ।
- सावुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं । अरूलाई पनि सिकाऔं ।
- सार्वजनिक स्थलमा दुधपान मध्यपान नगरी, नगराऔं हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बच्औं र अरूलाई पनि सावधानी गरी ।
- लैंगिक हिंसा विरुद्धको आवाज बुलन्द गरी र त्यसको अन्त्य गरी ।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- बातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर बरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं ।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरी ।
- अपांगता भएका नागरिक, जेठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं । अधिकारको पूर्ण उपभोग गरी ।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं ।

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

‘व्यक्तिगत घटना दर्ता गरी त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं’

- बालबिवाहलाई निरुत्साहित गरी र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरी / गराउन पहल गरी ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं ।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरी र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरी ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो । ‘कर तिरी सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।’
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरी र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरी ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट वञ्चित नगरी साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरी ।
- बुला टाउँमा दिसापिसाव नगरी र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरी ।
- सावुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं । अरूलाई पनि सिकाऔं ।
- सार्वजनिक स्थलमा दुधपान मध्यपान नगरी, नगराऔं हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बच्औं र अरूलाई पनि सावधानी गरी ।
- लैंगिक हिंसा विरुद्धको आवाज बुलन्द गरी र त्यसको अन्त्य गरी ।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- बातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर बरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं ।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरी ।
- अपांगता भएका नागरिक, जेठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं । अधिकारको पूर्ण उपभोग गरी ।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं ।

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

‘व्यक्तिगत घटना दर्ता गरी त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं’

- बालबिवाहलाई निरुत्साहित गरी र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरी / गराउन पहल गरी ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं ।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरी र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरी ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो । ‘कर तिरी सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।’
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरी र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरी ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट वञ्चित नगरी साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरी ।
- बुला टाउँमा दिसापिसाव नगरी र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरी ।
- सावुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं । अरूलाई पनि सिकाऔं ।
- सार्वजनिक स्थलमा दुधपान मध्यपान नगरी, नगराऔं हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बच्औं र अरूलाई पनि सावधानी गरी ।
- लैंगिक हिंसा विरुद्धको आवाज बुलन्द गरी र त्यसको अन्त्य गरी ।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- बातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर बरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं ।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरी ।
- अपांगता भएका नागरिक, जेठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं । अधिकारको पूर्ण उपभोग गरी ।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं ।

संयुक्त राष्ट्रसंघको आह्वानः डिजिटल हिंसा वास्तविक हिंसा हो

काठमाण्डौ। विश्वभर महिलाको अधिकारका लागि बढ्दै गएको जोखिमहरु मध्ये डिजिटल दुर्व्यवहार र डिजिटल हिंसा पनि रहेका छन्। अध्ययनहरुले, विश्वका आधाजसो महिलाहरु कुनै न कुनै प्रकारको अनलाइन उत्पीडन वा दुर्व्यवहारको सामना गरेको देखाउँछ। किशोरीका लागि, यस्तो दुर्व्यवहार प्रायः १२ देखि १४ वर्षको उमेरसम्मै सुरु हुन्छ, जुन समय उनीहरुको सामाजिक र भावनात्मक विकास समेत बढ्दैरुपमा अनलाइनमा प्रस्तुत भइरहेको हुन्छ। आज काठमाण्डौमा, संयुक्त राष्ट्रसंघले, सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्री, माननीय जगदीश खरेलको प्रमुख आतिथ्यमा, नेपालमा लैङ्गिक हिंसाविरुद्ध १६ दिने अभियान सुरु गरेको छ। यसले महिला र किशोरीका लागि डिजिटल स्पेसलाई सुरक्षित बनाउने नेपालको प्रतिबद्धतालाई पुनः पुष्टि गरेको छ। यस वर्षको विश्वव्यापी नारा “सबै महिला र किशोरी विरुद्ध हुने डिजिटल हिंसा अन्त्य गर्न एक होऔं” ले तिव्र रूपमा फैलिँदै गएको डिजिटल परिवेशमा, युवाहरुको सुरक्षा सुनिश्चित गर्नु अत्यावश्यक रहेको इंगित गर्दछ। कार्यक्रममा बोल्दै माननीय मन्त्री खरेलले, प्रत्येक नेपाली नागरिकको लागि सुरक्षित, समावेशी र सशक्त डिजिटल इकोसिस्टमको आवश्यकतामा जोड दिनुभयो। उहाँले भन्नुभयो, “अवको नेपालको

विकसित डिजिटल परिदृश्यमा डिजिटल सुरक्षा नागरिक सहभागिता, सूचनामा पहुँच र अधिकारको पूर्ण प्रयोगको केन्द्रविन्दु हो।” संयुक्त राष्ट्रसंघको तर्फबाट बोल्दै, आवासीय संयोजक हाना सिंगर-थ्याम्प्टोले डिजिटल हिंसा महिला र किशोरीहरुको अधिकार, मर्यादा र स्वायत्ततामाथिको आक्रमण मात्र नभई सार्वजनिक जीवनमा उनीहरुको सहभागिताको लागि प्रत्यक्ष खतरा पनि भएको कुरामा जोड दिनुभयो। उहाँले भन्नुभयो, “अनलाइन दुर्व्यवहारले महिला पत्रकारहरुलाई मौन बनाइरहेको छ, महिला नेताहरुलाई निरुत्साहित गरिरहेको छ र किशोरीहरुलाई डिजिटल स्पेसहरुबाट टाढा धकेलिइरहेको छ। महिला र किशोरीहरुका लागि अनलाइन माध्यम सुरक्षित बनाउन, समग्र समाजले हानिकारक मूल्यमान्यताहरुलाई चुनौती दिन, जवाफदेहितालाई बलियो बनाउन र डिजिटल अधिकारको सुरक्षा गर्ने प्रणालीमा लगानी गर्न आवश्यक छ।” उहाँले उत्थानशीलता निर्माण गर्न, मनोवृत्ति परिवर्तन गर्न र सम्मानजनक अनलाइन व्यवहारलाई प्रवर्द्धन गर्न, किशोरी सुरक्षा - विशेष गरी

किशोरीहरुलाई डिजिटल साक्षरताको आवश्यकता रहेको कुरा प्रकाश पार्नुभयो। संयुक्त राष्ट्रसंघको तर्फबाट बोल्दै आवासिय संयोजक श्री हाना सिंगर-थ्याम्प्टोले डिजिटल हिंसाले विशेषगरी, सिमान्तकृत समुदायका महिला एवं किशोरीहरुको अधिकार, सम्मान र स्वायत्ततामाथि गम्भीर प्रहार गर्ने विषय उल्लेख गर्नुभयो। उहाँले अनलाइनमा महिला एवं किशोरीहरुको सुरक्षाका लागि हानिकारक मान्यताहरुलाई चुनौती दिन, जवाफदेहिता सुदृढ गर्न र डिजिटल अधिकार सुनिश्चित गर्ने प्रणालीमा लगानी गर्न समाजको समग्र सहभागिता आवश्यक पर्ने बताउनुभयो। यसका साथै, उहाँले सम्मानजनक अनलाइन व्यवहार प्रवर्द्धन गर्नका लागि किशोरवस्थाका रहेका व्यक्तित्वहरुलाई डिजिटल साक्षरता तथा अनलाइन सुरक्षा सम्बन्धी शिक्षाको आवश्यकता रहेको विषयमा जोड दिनुभयो। कार्यक्रममा सुरक्षित डिजिटल स्पेसका लागि सामूहिक प्रतिबद्धता फल्काउने, युवाद्वारा तयार गरिएको चित्राम्यूरल प्रदर्शन गरिएको थियो। त्यस्तै, बढ्दो अनलाइन दुर्व्यवहार र प्रभावकारी सुरक्षाको तत्काल आवश्यकताका विषयमा सामाजिक अभियन्ता तथा

डिजिटल अधिकारका विज्ञहरूसँग छलफल समेत गरिएको थियो। कार्यक्रममा, युवा सहभागिहरुले अनलाइन दुर्व्यवहार सम्बन्धी आफ्ना अनुभव तथा सुरक्षित डिजिटल जीवनका लागि उनीहरुप्रति गरिने विश्वास, समर्थन र सशक्तिकरणको महत्व बारे आफ्ना विचारहरु साफा गरे। उनीहरुले परिचितका लागि थप प्रभावकारी सहायता प्रणाली, हानिकारक अनलाइन विषयवस्तुहरुको प्रभावलाई सम्बोधन गर्न र महिला एवं किशोरीहरुलाई सुरक्षित हुने प्लेटफर्महरुको निर्माण गर्न माग गरे। “सबै महिला र किशोरी विरुद्ध हुने डिजिटल हिंसा अन्त्य गर्न एक होऔं” भन्ने नारा सहित डिसेम्बर १० सम्म जारी रहने त्रिभुज २०२५ अभियानले सबैलाई डिजिटल दुर्व्यवहार विरुद्ध एकजुट हुन र डिजिटल अधिकारलाई आधारभूत मानव अधिकारका रूपमा स्थापित गर्न आह्वान गर्दछ। यसका साथै, यस अभियानले सबै महिला र किशोरीहरुले अनलाइनमा निश्चक भएर, प्रयोग गरि प्रगति गर्न सक्ने अनलाइन वातावरणको सिर्जना गर्नका लागि साफ्फा जिम्मेवारी लिन, अभिभावक, शिक्षक, नीति निर्माता तथा प्राविधिक संस्थाहरु लगायत सबैलाई आह्वान गर्दछ।

काठमाण्डौ। जेन्सी २० समूहका युवासँग गृहमन्त्री शोमप्रकाश अर्यालले आइतवार गृहमन्त्रालयमा भेटघाट गरेका छन्। सो अवसरमा जेनजी युवाको समूहले भाइ २३ र २४ गतेको घटनामा दोषी देखिएकालाई कारवाही गर्न माग गरेको छ। जेनजी २० नामको समूहका प्रतिनिधिले आन्दोलनका दोषीलाई कारवाही गर्न माग गरेका हुन्। भाइ २४ गते जेनजीका नाममा भएको आगजनी र तोडफोडमा संलग्नलाई समेत कारवाही गर्नुपर्ने उनीहरुले माग गरेका छन्। जेनजी २० समूहका प्रवक्ता अविन लिम्बूले छलफलको क्रममा गृहमन्त्रीले दोषीलाई कारवाहीको लागि प्रतिबद्ध रहेको बताएकै जानकारी दिए। उनले आगामी निर्वाचनमा सरकारलाई सहयोग गर्न पनि आग्रह गरेका थिए। साथै जेनजीमाथि कारवाही गर्दा नियत बुरुफन पनि उनले अनुरोध गरे। नियत सफा भए पनि तोडफोडमा संलग्नमाथि मानवीय भावना हुनुपर्ने उनले तर्क राखे। उदाहरण दिँदै भने, जस्तो केही जेनजी युवाहरुलाई भ्रष्टाचारको अड्डा थपे सरकारी कार्यालय हो, यसलाई ध्वस्त गरियो भने देशबाट भ्रष्टाचार अन्त्य हुन्छ भनेर युवाको दिमाग बुझिँए अनि ती अत्रोध युवाले भवन जलाए। भेटघाटको क्रममा उनीहरुले जेनजी २० समूहले मंसिर १२ गते माइतीघर मण्डलामा कार्यक्रम गर्ने पनि जानकारी गरी अर्थाललाई गराए। त्यस कार्यक्रममा उपस्थितका लागि पनि उनीहरुले गृहमन्त्री अर्याललाई निम्तो दिए।

पूर्वमन्त्री चौधरीको पहलमा निर्मित

एक सय सुरक्षित घरहरु हस्तान्तरण

मोरङ। सुनसरीको गढी, बजु गाउँपालिका, दुधरी र इनरुवा नगरपालिकाका अति विपन्न परिवारका लागि निर्माण गरिएका एक सय नयाँ घर हस्तान्तरण गरिएको छ। गढी गाउँपालिका-२ स्थित कोलहवा सामुदायिक ग्राममा मंगलवार आयोजित विशेष समारोहमा एकसय घरहरु गरिब, विपन्न नागरिकलाई हस्तान्तरण गरिएको हो।

सुनसरी निर्वाचन क्षेत्र नं. ३ की निवर्तमान सांसद समेत रहेकी पूर्वमन्त्री भगवती चौधरीको विशेष पहलमा निर्माण गरिएका बातावरणीय भूकम्प प्रतिरोधी तीन कोठे घरहरु हस्तान्तरण गरिएको हो। ग्रामीण महिला उत्प्रेरकता विकास मञ्च (फरवाड)ले अन्तर्राष्ट्रिय दातृ निकाय संस्था बुटिष्ट चुजी च्यारिटी फाउन्डेसनको वित्तीय सहयोगमा निर्माण गरिएका उक्त घरमा २ वटा शयन कक्ष, एक भान्सा कोठा, शौचालय र खानेपानीका लागि कल समेत जडान गरिएको छ। गरिब र विपन्न समुदायका लागि सुरक्षित आवास निर्माण परिषोजनाअन्तर्गत निर्मित घरहरुको लागत ६ लाख ५० हजार छ।

भवन हस्तान्तरण कार्यक्रममा बोल्दै पूर्वमन्त्री भगवती चौधरीले आफ्नो निर्वाचन क्षेत्रका गरिब, विपन्न, दलित, मुसहर, क्षतिदेव जस्ता भूमिहीन जनताको आवासका लागि आफ्नै घरमा बस्ने ब्यवस्था गर्न आफ्नो लामो समयदेखिको योजनाको केही अंश पूरा भएको बताइन्। ‘आफ्नो निर्वाचन क्षेत्रलाई विकासकै नमूना क्षेत्रका रूपमा परिभाषित गर्न सक्नु भन्ने मेरो ध्येय थियो, यहाँका गरिब, विपन्न, असहाय, दलित, मुसहर, मोची राम समुदाय जसको आजसम्म कुनै जग्गा जमिन थिएन, बस्नलाई सुरक्षित घर थिएन उहाँहरुको पिडावायी, कष्टकर जीवनमा थोरै भएपनि मल्लम लगाउन सक्यौं।’ फरवाडकी संस्थापक समेत रहेकी चौधरीले भनिन्।

आफ्नो निर्वाचन क्षेत्र विकासका दृष्टिकोणले जिल्लाकै सबैभन्दा पिछ्छ परेको क्षेत्र भएकोले त्यहाँका जनताको जीवनस्तर उकास्न आफूले सबैको प्रयास गरिरहेको र आउँदा दिनहरूमा पनि गरिरहने बताउँदै चौधरीले जनताहरू विकासका आधारभूत आवश्यकताबाट पूर्ण भएपछि मात्र देश सम्पन्न हुने जिकिरी गर्नुभयो। ‘देश त्यतिबेला मात्र सम्पन्न र सबल हुन्छ जतिबेला जनताहरू विकासका आधारभूत तत्वबाट पूर्ण हुन्छन्। गाँस, बास र कपाससँगै शिक्षा, स्वास्थ्य, सडक, पुल, खानेपानी, सिंचाइ, सूचना सञ्चार, रोजगारीमा जनताको सहज पहुँच पुगेपछि मुलुक आत्मनिर्भर र सबल हुन्छ।’ मुलुकलाई आत्मनिर्भर, जनतालाई समृद्ध बनाउने कार्यमा कुनै एक पक्षले मात्र प्रयास गरेर सार्थक नहुने भन्दै पूर्वमन्त्री चौधरीले देश र समाज निर्माणमा सबैको सामूहिक प्रयास हुनु अतिप्राय रहेको पनि बताइन्।

संयुक्त नागरिक...

पासवान, भिम बहादुर कार्की, विरेन्द्र राम, सिकिन्द्र शाह, भोला पासवान, पुकार माफ्ती, रामचन्द्र शाह लगायत रहेका छन्। पार्टीका केन्द्रीय उपाध्यक्ष तथा मधेश प्रदेश ईन्चार्ज डा. बलराम विश्वकर्मा (सैलाश) को अध्यक्षतामा सम्पन्न भेलालाई प्रमुख अतिथीका रूपमा पार्टीका केन्द्रीय अध्यक्ष दलमर्दन कामीले सम्बोधन गरेका थिए। त्यस्तै सो कार्यक्रममा वरिष्ठ उपाध्यक्ष डी.जी.त घले तथा प्रेम बहादुर कार्की, महासचिव डा.तेज रोक्का, सहमहासचिव तथा पार्टी प्रवक्ता विदुर अधिकारी, केन्द्रीय सदस्य सुजन उपरकोटी अतिथीका रूपमा रहेका थिए भने कार्यक्रम संचालन नवीन साहले गरेका थिए।

नेपाल-भारत डिजिटल करिडोर अवधारणागत ढाँचा सार्वजनिक

काठमाडौं । कम्प्युटर एसोसिएसन नेपाल (क्यान) ले नेपाल-भारत डिजिटल करिडोरको अवधारणागत ढाँचा औपचारिक रूपमा सार्वजनिक गरेको छ।

संग जोडेर दुवै देशबीच सुरक्षित, दिगो र नवप्रवर्तन-केन्द्रित वातावरण निर्माण गर्ने लक्ष्य राखेको छ। यसमा क्रस-बोर्डर फिनटेक एकीकरण, स्टार्ट अप तथा नवप्रवर्तन सहकार्य, सीप र प्रमाणपत्र विनिमय, साइबर सुरक्षा साफ्टवेयर, एआई तथा अनुसन्धान सहयोग, डिजिटल पूर्वाधार विस्तार र नीतिगत

समायोजनजस्ता सात प्रमुख आधारस्तम्भ समावेश छन्। अधिकारीका अनुसार, डिजिटल करिडोर प्राविधिक परियोजना मात्र नभई साक्षात् आर्थिक वृद्धि हो। जसले नेपाललाई विश्वस्तरीको सफ्टवेयर तथा आउटसोर्सिङ हब बनाउन मद्दत गर्नेछ।

डलर बराबरको आइटी सेवा निर्यात लक्ष्य प्राप्तिका महत्वपूर्ण योगदान पुर्याउने जनाएको छ। सन् १९९२ मा स्थापित क्यान फेडरेशन नेपालभरका प्रदेश, जिल्ला, उद्योग, पेशेवर तथा विद्यापीठहरूलाई समेटेर सबैभन्दा ठूलो आइसिएटि संगठन हो, जसले नेपालका प्रमुख डिजिटल परिवर्तन परियोजनाहरूमा नेतृत्व गर्दै आएको छ।

प्रधानसेनापति र भारतीय सेनाका केन्द्रीय कमान्डका लेफ्टिनेन्टबीच भेटवार्ता

काठमाडौं । नेपाल भ्रमणमा आएका भारतीय सेनाका केन्द्रीय कमान्डका लेफ्टिनेन्ट जनरल अनिल सेनगुप्ताले नेपाली सेनाका प्रधानसेनापति अशोक राज सिन्धेलसँग भेटवार्ता गरेका छन्।

सेनागुप्ता आज सैनिक हेडक्वार्टर भद्रकाली गार्ड प्रधानसेनापतिसँग भेटवार्ता गरेका हुन्। दुई जनाको भेटघाटमा नेपाल र भारतको सुरक्षा सहयोगलाई अफ कसरी सुदृढ पार्ने विषयमा कुराकानी भएको बताइएको छ।

लेफ्टिनेन्ट जनरल सेनगुप्ताको भ्रमणका दौरान हुने भेटघाट लगायतका कार्यक्रमले भारत र नेपालबीचको सैन्य सम्बन्ध तथा दुई देशको मित्रतालाई अफ सुदृढ बनाउन योगदान पुर्याउने विश्वास लिएको छ।

आन्दोलन...

दोषीहरूसँग बयानसमेत लिन नसकिएको भन्दै आयोगपनि निकम्मा भएको उनको आरोप छ।

जेलबाट बाहिर निस्किएको भनेर राख्नुपर्ने सभापति रवि लामिछानेलाई बयान लिन सरकारले भन्ने २२ गते जेनजी आन्दोलनमा दमन गर्ने र युवाहरूलाई हत्या गर्ने तत्कालिन प्रधानमन्त्री र गृहमन्त्रीलाई अहिले सम्म किन बयान नलिएको भनेर पूर्वमन्त्री साहले प्रश्न गरे।

'रवि लामिछानेलाई सिंहदरवारमा बोलाएर बयान लिन सरकारले जेनजी आन्दोलनमा दमन गर्ने र हत्या गर्नेहरूलाई किन बयान लिन सकेन ? किन डराएर बसेको छ ? एउटा आयोगको पदाधिकारीको पनि यो सरकारले सुरक्षा लिन नसकेको अवस्था छ, अनि कसरी चुनाव गराउँछ ?' आजपा अध्यक्ष साहले प्रश्न गरे।

उनले सुशीला सरकारलाई शान्ति, सु-व्यवस्था र अमनचयन कायम गर्ने कुरामा ध्यान दिँदै २१ फागुनको निर्वाचन सफल बनाउनमात्रै

सम्पूर्ण तागत लगाउन सक्नुपर्ने बताए। उनले सरकार चुनाव गराउने कुरामा गम्भीर नभएको विषय सरकारमा सहभागी मन्त्रीहरूको चरम महत्वकांक्षाले पनि पुष्टि गरिसकेको आरोप लगाए। उनले निर्दलीय सरकारमा बसेर कुलमान घिसिङले दल छोडेर राजीनाम गरेको भन्दै राजनीति नै गर्न मन लागेको भए जेनजी आन्दोलनअघि किन दल नखोलेको र अहिले निर्दलीय सरकारमा बसेर किन दल छोलेको भनेर प्रश्न गरे।

गृहमन्त्री अर्थाललाई तत्काल लुटिएका हतियार र फरार कैदीबन्दीहरू नियन्त्रणमा लिएर चुनाव गराउन सक्नु भन्ने सन्देश दिन साहको सुझाव छ। गृहमन्त्री लुटे भएकै कारण आज जसले गृहमन्त्रीको कुर्सीमा राखेको उनीहरूले नै राजीनामा मागेको भन्दै यो माग जायज रहेको पनि साहको टिप्पणी छ। बोल्ड गृहमन्त्री भएको भए देशव्यापी रूपमा एमालेले अराजकता र जेनजी युवाहरूलाई हातपात गर्न नसक्ने उनको ठ्याउँछ।

घटनामा पनि प्रहरी प्रशासनको अगाडि जेनजी युवाहरूलाई शान्तिपूर्ण प्रदर्शन गरेकै कारण कुटपिट भएको भन्दै यस्ता घटना दोहोरिन नदिनको लागि सरकारलाई चेतावनी दिए। जेनजी आन्दोलनपछि दल छोले होडवाजी चलेकोप्रति पनि साहले गम्भीर टिप्पणी गरे। उनले अवसरवादीहरूले चुनावलाई मात्रै ध्यानमा राखेर दल छोलेको भन्दै यिनीहरूले देश र जनता नै नबुझेको आरोप लगाए। उनले भने, 'हिजो देशको पक्षमा काम गर्नेको लागि यिनीहरूलाई के कुराले रोक्थो ? अहिले चुनावको लागि मात्रै अवसर छोप्नको लागि यिनीहरू दल दर्ता गर्दैछन्, यो कुरा जनताले नजिकबाट हेरिरेका छन्। दल छोलेपनि फेशनजस्तो भयो, चुनावमा उठेर सांसद बनिहाल्छुकी भनेर नाटक चलिरहेको छ, जनताको पक्षमा काम गर्ने र देशको हितको लागि भनेर यिनीहरूले दल छोलेकोजस्तो मलाई लाग्दैन।' एमाले अध्यक्ष केपी ओलीको कारण मुलुक मुठभेडको अवस्थामा जाने खतरा रहेको पनि उनको टिप्पणी छ। साहले जेनजी आन्दोलनमा दमन गरेका

ओलीले चुनाव भन्नेगरी पार्टी पत्तिलाई दुरुपयोग गरेको र दिनदिने नयाँ नयाँ नाटक मञ्चन गरेको भन्दै देशभक्त एमालेजसले अब चुनावको लागि हस्तक्षेपकारी भूमिका निर्वाह गर्नुपर्ने बेला आएको बताए। साहले राज्य सत्ताको नेतृत्वबाट आफ्नै हठको कारण पछ्यारिनुपरेका ओलीले अब पार्टी सत्ताबाट पनि हात धुनुपर्ने दिन आउन लागेको भन्दै अहिले युवा दस्ता तयार पारेर शक्ति प्रदर्शनमा उत्रिएको भन्दै तामाशा देखाउन बन्द गर्न सुझाव दिए। आजपा सिन्धुपाल्चोकका जिल्ला अध्यक्ष गणेश श्रेष्ठको अध्यक्षतामा सम्पन्न बैठकमा आजपा सहअध्यक्ष एवं संविधान सभाका सभापति तिवक थापामगर, वाराणसी प्रदेशका इन्चार्ज धनकुमारी मगर, वाराणसी प्रदेश अध्यक्ष पसाड तामाड, संविधानसभा सदस्यहरू सुभाष साह, रज्जु साह, सिमा जैसवाल, विन्दा कटुवाल, अञ्जना तामाड, सुनिता तामाड, सुमन गुरुङ, कोशिला देवी साह लगायतको विशेष सहभागिता रहेको आजपा संविधानसभा सदस्य सुभाष साहले जनाएका छन्।

अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई समान अवसर र सम्मान दिऔं

अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई:

- शिक्षा, रोजगारीलगायतमा समान अवसर सुनिश्चित गरौं,
- सार्वजनिक भवन, कार्यालय र सडकहरू पहुँचयोग्य बनाऔं,
- अपाङ्गमैत्री शब्द प्रयोग गरौं,
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई सम्मान र सहयोग गरौं,
- उनीहरूलाई दया होइन अधिकार दिऔं,
- नीतिगत निर्णयहरूमा सहभागी गराऔं।

अपाङ्गता दिवस, २०८२ भव्यरूपमा मनाऔं, समान अधिकार र अवसर प्रदान गरी समावेशी नेपालको परिचय दिऔं।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

साल्ट ट्रेडिङ्ग कर्पोरेशन लिमिटेड द्वारा प्रवर्द्धित **सिटी ग्याँस**

तौल पूर्ण, सुरक्षा सम्पूर्ण

- ISI स्ट्याण्डर्डको मित्र बहिर् रवर कोट भे बीचमा रिटोकले जाली भएको ३ तहको होजपाप
- उच्च गुणस्तरको रेगुलेटर
- पूरा प्रयोग भई न सकिने प्लास्टिक रिटोकले भएको रिटोकले
- कम्प्युटर प्राविधिक घल्ले प्लास्टिक तौलमा रोडे अना ट्याक हुनुहोस्

नेट्रो काठमाडौं ग्याँस इन्फ्रस्ट्रक्चर लिमिटेड
सुदूर पश्चिम प्रदेश, नेपाल
फोन: ८६६६९६, ८६६६९७, ८६६६९८, ८६६६९९, ८६६७००, ८६६७०१, ८६६७०२, ८६६७०३, ८६६७०४, ८६६७०५, ८६६७०६, ८६६७०७, ८६६७०८, ८६६७०९, ८६६७१०, ८६६७११, ८६६७१२, ८६६७१३, ८६६७१४, ८६६७१५, ८६६७१६, ८६६७१७, ८६६७१८, ८६६७१९, ८६६७२०, ८६६७२१, ८६६७२२, ८६६७२३, ८६६७२४, ८६६७२५, ८६६७२६, ८६६७२७, ८६६७२८, ८६६७२९, ८६६७३०, ८६६७३१, ८६६७३२, ८६६७३३, ८६६७३४, ८६६७३५, ८६६७३६, ८६६७३७, ८६६७३८, ८६६७३९, ८६६७४०, ८६६७४१, ८६६७४२, ८६६७४३, ८६६७४४, ८६६७४५, ८६६७४६, ८६६७४७, ८६६७४८, ८६६७४९, ८६६७५०, ८६६७५१, ८६६७५२, ८६६७५३, ८६६७५४, ८६६७५५, ८६६७५६, ८६६७५७, ८६६७५८, ८६६७५९, ८६६७६०, ८६६७६१, ८६६७६२, ८६६७६३, ८६६७६४, ८६६७६५, ८६६७६६, ८६६७६७, ८६६७६८, ८६६७६९, ८६६७७०, ८६६७७१, ८६६७७२, ८६६७७३, ८६६७७४, ८६६७७५, ८६६७७६, ८६६७७७, ८६६७७८, ८६६७७९, ८६६७८०, ८६६७८१, ८६६७८२, ८६६७८३, ८६६७८४, ८६६७८५, ८६६७८६, ८६६७८७, ८६६७८८, ८६६७८९, ८६६७९०, ८६६७९१, ८६६७९२, ८६६७९३, ८६६७९४, ८६६७९५, ८६६७९६, ८६६७९७, ८६६७९८, ८६६७९९, ८६६८००, ८६६८०१, ८६६८०२, ८६६८०३, ८६६८०४, ८६६८०५, ८६६८०६, ८६६८०७, ८६६८०८, ८६६८०९, ८६६८१०, ८६६८११, ८६६८१२, ८६६८१३, ८६६८१४, ८६६८१५, ८६६८१६, ८६६८१७, ८६६८१८, ८६६८१९, ८६६८२०, ८६६८२१, ८६६८२२, ८६६८२३, ८६६८२४, ८६६८२५, ८६६८२६, ८६६८२७, ८६६८२८, ८६६८२९, ८६६८३०, ८६६८३१, ८६६८३२, ८६६८३३, ८६६८३४, ८६६८३५, ८६६८३६, ८६६८३७, ८६६८३८, ८६६८३९, ८६६८४०, ८६६८४१, ८६६८४२, ८६६८४३, ८६६८४४, ८६६८४५, ८६६८४६, ८६६८४७, ८६६८४८, ८६६८४९, ८६६८५०, ८६६८५१, ८६६८५२, ८६६८५३, ८६६८५४, ८६६८५५, ८६६८५६, ८६६८५७, ८६६८५८, ८६६८५९, ८६६८६०, ८६६८६१, ८६६८६२, ८६६८६३, ८६६८६४, ८६६८६५, ८६६८६६, ८६६८६७, ८६६८६८, ८६६८६९, ८६६८७०, ८६६८७१, ८६६८७२, ८६६८७३, ८६६८७४, ८६६८७५, ८६६८७६, ८६६८७७, ८६६८७८, ८६६८७९, ८६६८८०, ८६६८८१, ८६६८८२, ८६६८८३, ८६६८८४, ८६६८८५, ८६६८८६, ८६६८८७, ८६६८८८, ८६६८८९, ८६६८९०, ८६६८९१, ८६६८९२, ८६६८९३, ८६६८९४, ८६६८९५, ८६६८९६, ८६६८९७, ८६६८९८, ८६६८९९, ८६६९००, ८६६९०१, ८६६९०२, ८६६९०३, ८६६९०४, ८६६९०५, ८६६९०६, ८६६९०७, ८६६९०८, ८६६९०९, ८६६९१०, ८६६९११, ८६६९१२, ८६६९१३, ८६६९१४, ८६६९१५, ८६६९१६, ८६६९१७, ८६६९१८, ८६६९१९, ८६६९२०, ८६६९२१, ८६६९२२, ८६६९२३, ८६६९२४, ८६६९२५, ८६६९२६, ८६६९२७, ८६६९२८, ८६६९२९, ८६६९३०, ८६६९३१, ८६६९३२, ८६६९३३, ८६६९३४, ८६६९३५, ८६६९३६, ८६६९३७, ८६६९३८, ८६६९३९, ८६६९४०, ८६६९४१, ८६६९४२, ८६६९४३, ८६६९४४, ८६६९४५, ८६६९४६, ८६६९४७, ८६६९४८, ८६६९४९, ८६६९५०, ८६६९५१, ८६६९५२, ८६६९५३, ८६६९५४, ८६६९५५, ८६६९५६, ८६६९५७, ८६६९५८, ८६६९५९, ८६६९६०, ८६६९६१, ८६६९६२, ८६६९६३, ८६६९६४, ८६६९६५, ८६६९६६, ८६६९६७, ८६६९६८, ८६६९६९, ८६६९७०, ८६६९७१, ८६६९७२, ८६६९७३, ८६६९७४, ८६६९७५, ८६६९७६, ८६६९७७, ८६६९७८, ८६६९७९, ८६६९८०, ८६६९८१, ८६६९८२, ८६६९८३, ८६६९८४, ८६६९८५, ८६६९८६, ८६६९८७, ८६६९८८, ८६६९८९, ८६६९९०, ८६६९९१, ८६६९९२, ८६६९९३, ८६६९९४, ८६६९९५, ८६६९९६, ८६६९९७, ८६६९९८, ८६६९९९, ८६७०००, ८६७००१, ८६७००२, ८६७००३, ८६७००४, ८६७००५, ८६७००६, ८६७००७, ८६७००८, ८६७००९, ८६७०१०, ८६७०११, ८६७०१२, ८६७०१३, ८६७०१४, ८६७०१५, ८६७०१६, ८६७०१७, ८६७०१८, ८६७०१९, ८६७०२०, ८६७०२१, ८६७०२२, ८६७०२३, ८६७०२४, ८६७०२५, ८६७०२६, ८६७०२७, ८६७०२८, ८६७०२९, ८६७०३०, ८६७०३१, ८६७०३२, ८६७०३३, ८६७०३४, ८६७०३५, ८६७०३६, ८६७०३७, ८६७०३८, ८६७०३९, ८६७०४०, ८६७०४१, ८६७०४२, ८६७०४३, ८६७०४४, ८६७०४५, ८६७०४६, ८६७०४७, ८६७०४८, ८६७०४९, ८६७०५०, ८६७०५१, ८६७०५२, ८६७०५३, ८६७०५४, ८६७०५५, ८६७०५६, ८६७०५७, ८६७०५८, ८६७०५९, ८६७०६०, ८६७०६१, ८६७०६२, ८६७०६३, ८६७०६४, ८६७०६५, ८६७०६६, ८६७०६७, ८६७०६८, ८६७०६९, ८६७०७०, ८६७०७१, ८६७०७२, ८६७०७३, ८६७०७४, ८६७०७५, ८६७०७६, ८६७०७७, ८६७०७८, ८६७०७९, ८६७०८०, ८६७०८१, ८६७०८२, ८६७०८३, ८६७०८४, ८६७०८५, ८६७०८६, ८६७०८७, ८६७०८८, ८६७०८९, ८६७०९०, ८६७०९१, ८६७०९२, ८६७०९३, ८६७०९४, ८६७०९५, ८६७०९६, ८६७०९७, ८६७०९८, ८६७०९९, ८६७१००, ८६७१०१, ८६७१०२, ८६७१०३, ८६७१०४, ८६७१०५, ८६७१०६, ८६७१०७, ८६७१०८, ८६७१०९, ८६७११०, ८६७१११, ८६७११२, ८६७११३, ८६७११४, ८६७११५, ८६७११६, ८६७११७, ८६७११८, ८६७११९, ८६७१२०, ८६७१२१, ८६७१२२, ८६७१२३, ८६७१२४, ८६७१२५, ८६७१२६, ८६७१२७, ८६७१२८, ८६७१२९, ८६७१३०, ८६७१३१, ८६७१३२, ८६७१३३, ८६७१३४, ८६७१३५, ८६७१३६, ८६७१३७, ८६७१३८, ८६७१३९, ८६७१४०, ८६७१४१, ८६७१४२, ८६७१४३, ८६७१४४, ८६७१४५, ८६७१४६, ८६७१४७, ८६७१४८, ८६७१४९, ८६७१५०, ८६७१५१, ८६७१५२, ८६७१५३, ८६७१५४, ८६७१५५, ८६७१५६, ८६७१५७, ८६७१५८, ८६७१५९, ८६७१६०, ८६७१६१, ८६७१६२, ८६७१६३, ८६७१६४, ८६७१६५, ८६७१६६, ८६७१६७, ८६७१६८, ८६७१६९, ८६७१७०, ८६७१७१, ८६७१७२, ८६७१७३, ८६७१७४, ८६७१७५, ८६७१७६, ८६७१७७, ८६७१७८, ८६७१७९, ८६७१८०, ८६७१८१, ८६७१८२, ८६७१८३, ८६७१८४, ८६७१८५, ८६७१८६, ८६७१८७, ८६७१८८, ८६७१८९, ८६७१९०, ८६७१९१, ८६७१९२, ८६७१९३, ८६७१९४, ८६७१९५, ८६७१९६, ८६७१९७, ८६७१९८, ८६७१९९, ८६७२००, ८६७२०१, ८६७२०२, ८६७२०३, ८६७२०४, ८६७२०५, ८६७२०६, ८६७२०७, ८६७२०८, ८६७२०९, ८६७२१०, ८६७२११, ८६७२१२, ८६७२१३, ८६७२१४, ८६७२१५, ८६७२१६, ८६७२१७, ८६७२१८, ८६७२१९, ८६७२२०, ८६७२२१, ८६७२२२, ८६७२२३, ८६७२२४, ८६७२२५, ८६७२२६, ८६७२२७, ८६७२२८, ८६७२२९, ८६७२३०, ८६७२३१, ८६७२३२, ८६७२३३, ८६७२३४, ८६७२३५, ८६७२३६, ८६७२३७, ८६७२३८, ८६७२३९, ८६७२४०, ८६७२४१, ८६७२४२, ८६७२४३, ८६७२४४, ८६७२४५, ८६७२४६, ८६७२४७, ८६७२४८, ८६७२४९, ८६७२५०, ८६७२५१, ८६७२५२, ८६७२५३, ८६७२५४, ८६७२५५, ८६७२५६, ८६७२५७, ८६७२५८, ८६७२५९, ८६७२६०, ८६७२६१, ८६७२६२, ८६७२६३, ८६७२६४, ८६७२६५, ८६७२६६, ८६७२६७, ८६७२६८, ८६७२६९, ८६७२७०, ८६७२७१, ८६७२७२, ८६७२७३, ८६७२७४, ८६७२७५, ८६७२७६, ८६७२७७, ८६७२७८, ८६७२७९, ८६७२८०, ८६७२८१, ८६७२८२, ८६७२८३, ८६७२८४, ८६७२८५, ८६७२८६, ८६७२८७, ८६७२८८, ८६७२८९, ८६७२९०, ८६७२९१, ८६७२९२, ८६७२९३, ८६७२९४, ८६७२९५, ८६७२९६, ८६७२९७, ८६७२९८, ८६७२९९, ८६७३